

गावाचा विकास भारतीय मानका सोबत

भारतीय मानकांची यादी
भारत सरकारच्या योजनांसाठी
भारतीय मानकांचे मॅपिंग

भारतीय मानक ब्युरो
नागपूर शाखा कार्यालय

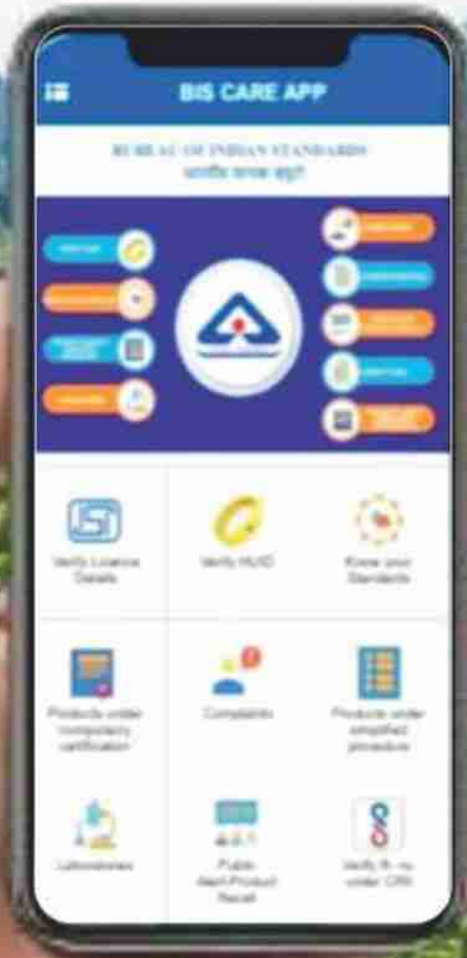

एन. आई. टी. बिल्डिंग, दुसरा माळा, गोकुलपेठ, नागपूर - 440010
फोन:- (0712) 2565171, 2554267 ई-मेल: ngbo@bis.gov.in वेबसाईट : www.bis.gov.in

75
Azadi Ka
Amrit Mahotsav

G20
INDIA 2023

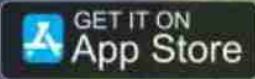

बी आय एस केअर ॲप

उपभोक्ता सशक्तिकरण साधन
या ॲपची मुख्य वैशिष्ट्ये

scan QR code To
Download BIS Care App

प्ले स्टोर मधून
बी आई एस केअर ॲप
डाउनलोड करें

ॲपचे वैशिष्ट्ये

याद्वारे मुद्रांकित उत्पादनाची सत्यता पडताळू.

याद्वारे तुमच्या उत्पादनासाठी भारतीय मानक जाणून घ्या.

याद्वारे अनिवार्य प्रमाणन योजने अर्तगत आर-क्रमांक असलेल्या इलेक्टॉनिक उत्पादनाची सत्यता तपासा.

याद्वारे कुठल्याही भारतीय मानकसाठी प्रमाणित प्रयोगशाळेची माहिती जाणून घ्या.

याद्वारे HUID सह हॉलमार्क केलेल्या दागिन्यांची सत्यता तपासा.

याद्वारे 'उत्पादनाच्या गुणवत्तेबाबत तक्रार' किंवा मार्कच्या गैरवापराबद्दल तक्रार नोंदवा.

भारतीय मानक ब्युरो

www.bis.gov.in

मानक: पब्लिशर्स

शाखा कार्यालयाकडून ग्रामपंचायत अध्यक्षांना पत्र
प्रति,
सरपंच,
ग्रामपंचायत

दिनांक:

प्रिय महोदय / महोदया,

देशाची राष्ट्रीय मानक संस्था, ब्यूरो ऑफ इंडियन स्टॅण्डर्ड्स (बीआयएस) ची ओळख देशातील ग्रामीण भागाच्या सर्वांगीण विकासासाठी राज्यघटनेनुसार बनवलेल्या तळागाळातील संस्थांच्या प्रमुखांना करून देताना मला खूप आनंद होत आहे. आपण दोघे कसे विकास प्रक्रियेची गुणवत्ता, कार्यक्षमता आणि परिणामकारकता सुधारण्यासाठी सहकार्य करू शकतो ते तुमच्यासोबत शेअर करतो.

2. केंद्र आणि राज्य सरकारच्या कार्यक्रम आणि योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामपंचायती जबाबदार असताना, त्या कार्यक्रमांच्या आणि योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक असलेल्या वस्तू, प्रक्रिया आणि सेवांचा दर्जा परिभाषित आणि निश्चित करण्याची जबाबदारी बीआयएस कडे आहे. बीआयएस हे वस्तू, प्रक्रिया आणि सेवांसाठी मानके तयार करतो.

3. येथे मानकांबद्दल काही मूलभूत तथ्ये जाणून घेणे आवश्यक आहे. उत्पादन, प्रक्रिया किंवा सेवेसाठी मानक हे उत्पादन, प्रक्रिया किंवा सेवा वापरण्यास सुरक्षित आहे आणि सर्वोत्तम संभाव्य कार्यप्रदर्शन प्रदान करते याची खात्री करण्यासाठी गुणवत्तेची आवश्यकता निर्धारित करते. तर, एका मानकामध्ये गुणवत्तेच्या मापदंडांचे वर्णन, त्या प्रत्येक पॅरामीटर्सच्या विरुद्ध मोजमाप / मर्यादा आणि ते त्या पॅरामेट्रिक उपायांचे किंवा मर्यादांचे पालन करते याची चाचणी घेण्यासाठी पद्धती शोधतात. विविध सरकारी कार्यक्रम आणि योजनांच्या अंमलबजावणीमध्ये सामान्यतः वापरल्या जाणाऱ्या उत्पादनाच्या उदाहरणासह समजून घेण्याचा प्रयत्न करूया: सामान्य पोर्टलॅंड सिमेंट. तुम्ही या उत्पादनासाठी मानक पाहिल्यास, ते IS 269 : 2015 “ऑर्डिनरी पोर्टलॅंड सिमेंट – स्पेसिफिकेशन” असे वाचतात. तुम्ही सामान्य पोर्टलॅंड सिमेंटच्या कोणत्याही पिशवीवर हा नंबर शोधू शकता.

मानक त्याचे खालील गुणधर्म ओळखते-

i) भौतिक आवश्यकता जसे की सूक्ष्मता, सुटढता, सेटिंग वेळ, दाब सहन करण्याची शक्ति.

भारतीय मानक ब्यूरो

उपभोक्ता मामले, खाद्य एवं सार्वजनिक वितरण मंत्रालय
भारत सरकार

BUREAU OF INDIA STANDARDS
Ministry of Consumer Affairs, Food & Public Distribution
Government of India

ii) रासायनिक आवश्यकता जसे अघुलनशील अवशेष, मॅग्नेशिया, सल्फ्यूरिक एनहाइड्राइड (SO₃) म्हणून मोजले जाणारे एकूण सल्फरचे प्रमाण, प्रज्वलन कमी होणे, क्लोराईड सामग्री, अल्कली सामग्री इ.

43 दर्जाच्या सिमेंटसाठी 225 m²/kg सूक्ष्मतेसाठी मोजमाप (measure for Fineness) असावे, 28 दिवसांसाठी 43 ग्रेडच्या सिमेंटसाठी दाब सहन करण्याची शक्ती (Compressive strength) 43 ते 58 मेगापास्कल (MPa) असेल, अशी तरतूद त्यात आहे. त्यात असेही आढळेल की सूक्ष्मता आणि दाब सहन करण्याची शक्तीची अनुक्रमे ब्लेनच्या उपकरणे (Blaine's apparatus) आणि कॉम्प्रेसन टेस्टिंग मशीनद्वारे (Compression Testing Machine) चाचणी केली जाते. त्यामुळे, हे समजणे अवघड नाही की, उत्पादन किंवा सेवा चांगल्या दर्जाची असण्याची मूलभूत गरज म्हणजे त्या उत्पादनासाठी किंवा सेवेसाठी भारतीय मानकांचे पालन करणे. दुसऱ्या शब्दांत, जर एखादे उत्पादन किंवा सेवा त्यासाठी भारतीय मानकांचे पालन करत असेल, तर ते सुरक्षितपणे चांगल्या दर्जाचे म्हणून स्वीकारले जाऊ शकते.

4. तुम्हाला असे वाटत नाही का, की वापरण्यात येणारी उत्पादने आणि सेवा भारतीय मानकांचे पालन करतात याची खात्री करणे, तुमच्या क्षेत्रातील प्रत्येक कार्यक्रम आणि योजनेच्या अंमलबजावणीचा एक आवश्यक आणि अविभाज्य भाग बनला पाहिजे? याचे उत्तर होकारार्थी असल्याने, अनेक उत्पादने आणि सेवांसाठी भारतीय मानके आहेत का, असा प्रश्न तुम्हाला पडला असेल. याचेही उत्तर होकारार्थी आहे आणि हे दाखवून देण्यासाठी आम्ही ग्रामपंचायतींनी राबविलेल्या कार्यक्रम आणि योजनांसाठी संबंधित अनेक उत्पादनांसाठी भारतीय मानकांची यादी जोडली आहे. यादीच्या भाग-I मध्ये नागरी कामांशी संबंधित उत्पादन मानके आहेत, भाग-II मध्ये कृषी आणि संबंधित क्षेत्रांशी संबंधित उत्पादनांसाठी भारतीय मानके आहेत, भाग - III मध्ये सिंचन, पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता संबंधितांसाठी मानके आहेत, भाग-IV मध्ये स्टेशनरी वस्तु आणि फर्निचरसाठी मानके आहेत, उर्जा आणि संरक्षणावरील मानके भाग-V, घरगुती उपकरणावरील भाग- VI आणि भाग-VII मध्ये महिला आणि बाल विकासावरील मानके आहेत.

5. या टप्प्यावर नमूद करणे योग्य आहे की भारत सरकारने अनिवार्य प्रमाणन अंतर्गत समारे 500 उत्पादन मानके अधिसूचित केली आहेत. याचा अर्थ असा की ही उत्पादने बी आय एस कडून परवाना मिळवल्याशिवाय देशात उत्पादित, आयात किंवा विक्री केली जाऊ शकत नाहीत कारण ते हेतूसाठी अधिसूचित भारतीय मानकांचे पालन करतात. ही गैर-इलेक्ट्रॉनिक अनिवार्यपणे बी आय एस ची गुणवत्ता चिन्ह बाळगतील आणि इलेक्ट्रॉनिक उत्पादनांच्या संदर्भात गुणवत्ता चिन्ह आणि CM/L क्रमांक म्हणजेच परवाना क्रमांक बाळगतील. यापैकी कोणतेही उत्पादन घेताना तुम्ही बी आय एस क्वालिटी मार्क आणि CM/L क्रमांक तपासले पाहिजेत यावर जोर देण्याची गरज नाही.

6. दोन नैसर्गिक प्रश्न उद्भवतात - एखादे उत्पादन अनिवार्य प्रमाणीकरणाखाली आहे की नाही हे कसे ओळखायचे आणि सीएम/एल क्रमांक खरा आहे की नाही हे कसे शोधायचे?

मी येथे बी आय एस केअर ॲपची ओळख करून देतो. हा बी आय एस केअर ॲप अँड्रॉइड आणि ऍपल या दोन्ही फोनवर डाऊनलोड करता येतो, हे ॲप वापरून, अनिवार्य प्रमाणन अंतर्गत उत्पादनांची संपूर्ण यादी पाहू शकता, आणि या उद्देशासाठी दिलेल्या जागेवर क्रमांक टाईप करून CM/L क्रमांकाची सत्यता तपासू शकता. CM/L क्रमांक अवैध असल्याचे आढळल्यास, कोणीही या ॲपचा वापर करून तक्रार नोंदवू शकतो.

7. मी येथे जोर देईन की तुम्ही बीआयएस द्वारे प्रमाणित केलेली उत्पादने, खरेदी करा आणि वापरा जर ती अनिवार्य प्रमाणीकरण खाली नाहीत तरी देखील. बी आय एस प्रमाणन अंतर्गत सुमारे 700 ऐच्छिक उत्पादन मानके आहेत. जर एखाद्या उत्पादनाच्या मानकासाठी बीआयएस परवाने जारी केले असतील तर, बीआयएस प्रमाणित उत्पादनाची मागणी असल्यास निर्माता सहजपणे परवाना मिळवू शकतो.

8. मी संपवण्याआधी, माझे कर्तव्य समजतो की तुमच्या चांगल्या संपर्काचा वापर लोकांमध्ये बीआयएस प्रमाणित उत्पादने आणि HUID असणाऱ्या हॉलमार्क केलेल्या सोन्याच्या दागिन्यांच्या वापराबद्दल जागरूक करण्यासाठी करावे. इतर उत्पादनांच्या बाबतीत, हॉलमार्क केलेल्या सोन्याच्या दागिन्यांची सत्यता बीआय एस केअर ॲपमध्ये या उद्देशासाठी प्रदान केलेल्या जागेवर HUID क्रमांक टाकून तपासली जाऊ शकते. अधिकाधिक लोकांना बीआय एस केअर ॲप डाऊनलोड करण्यासाठी आणि वापरण्यासाठी प्रोत्साहित करायला हवे आहे..

9. तुम्हाला बीआय एस वेबसाइट (www.bis.gov.in) अत्यंत उपयुक्त आणि माहितीपूर्ण वाटू शकते: आणि मानकांवरील कोणत्याही माहितीसाठी आमच्याशी संपर्क साधा.

सादर

हेमंत बी. आडे

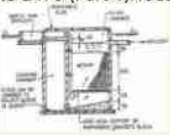
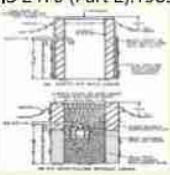
हेमंत बी आडे
संचालक व शाखा प्रमुख
भारतीय मानक ब्यूरो
नागपूर शाखा कार्यालय

ग्रामपंचायतीसाठी महत्त्वाच्या मानकांची यादी
List of Important Standards for Gram Panchayat

क्रम संख्या Sl. No.	भारतीय मानके Indian Standards	उत्पादन / प्रक्रियेचे वर्णन Description of Product / Process	मानक वैशिष्ट्ये Features of the Standard
भाग-I/ Part-I नागरी कामांशी संबंधित मानके / Standards on Civil Works			
1.	IS 269 : 2015 	सामान्य पोर्टलॅंड सिमेंट / Ordinary Portland Cement	सामर्थ्य आणि टिकाऊपणा या अत्यावश्यक आवश्यकता आहेत ज्या या मानकामध्ये पैकिंग, तारखेपूर्वी सर्वोत्तम आणि पुनर्परीक्षण मार्गदर्शक तत्वांव्यतिरिक्त संबोधित केल्या आहेत. Strength and durability are the essential requirements which are addressed in this standard apart from packing, best before date and retesting guidelines.
2.	IS 1489 (Part 1) : 1991 	पोर्टलॅंड पोझोलाना सिमेंट / Portland Pozzolana Cement	
3.	IS 455:2015 	पोर्टलॅंड स्लॅग सिमेंट / Portland Slag Cement	हे मानक पोर्टलॅंड स्लॅग सिमेंटचे उत्पादन आणि रासायनिक आणि भौतिक आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the manufacture and chemical and physical requirements of Portland slag cement.
4.	IS 383 : 2016 	वाळू आणि दगड / Sand and Stone	कोंक्रीट बनवण्यासाठी दगड आणि वाळू (नदीची वाळू आणि औद्योगिक कचऱ्यासह बांधकाम आणि विध्वंस कचऱ्याची वाळू) वापरली जाते. चांगले कोंक्रीट सुनिश्चित करण्यासाठी त्यांचा आकार आणि गुणवत्तेवर विशेष लक्ष देणे आवश्यक आहे. हे मानक वरील गोष्टींना संबोधित करते. Stone and sand (river sand and sand from industrial waste including Construction & Demolition waste) are used in making concrete. Their size and quality require specific attention to ensure good concrete. This standard addresses the above.
5.	IS 1077 : 1992 	लाल वीट (चिकणमाती)/ Red brick (clay)	हे मानक वापरल्या जाणाऱ्या चिकणमातीची आवश्यकता, या वीटांचे वर्गीकरण, आकार आणि गुणवत्ता आवश्यकता देते. The standard gives requirements of the clay to be used, the classification, size and quality requirements of these bricks.
6.	IS 16720 : 2018 	सिमेंटच्या राखेची वीट / Cement ash brick	पल्व्हराइज्ड इंधन राख-सिमेंट वीटा दगडी बांधकामात सामान्य जळलेल्या चिकणमाती वीटांसाठी एक योग्य पर्याय आहे, नैसर्गिक संसाधनांच्या संवर्धनास प्रोत्साहन देते आणि पर्यावरणाची गुणवत्ता सुधारते. Pulverized fuel ash-cement bricks are a suitable alternative to common burnt clay bricks in masonry construction, promoting natural resource conservation and improving environmental quality.
7.	IS 2572 : 2005 	घन आणि पोकळ ब्लॉकचे बांधकाम / Construction of Solid and Hollow block	कोंक्रीट दगडी बांधकाम युनिट्स (घन आणि पोकळ ब्लॉक्स) अष्टपैलू आहेत, जे लोड-बेअरिंग भिंती, विभाजने, बॅकिंग, पियर्स, स्तंभ, रिटेनिंग वॉल्स, चिमणी आणि बांधकामातील फिलर यासारख्या उद्देशांसाठी आहेत. Concrete masonry units (solid and hollow blocks) are versatile, serving purposes such as load-bearing walls, partitions, backing, piers, columns, retaining walls, chimneys, and fillers in construction.
8.	IS 2185 (Part 1) : 2005 	घन आणि पोकळ ब्लॉक / Solid and Hollow block	कोंक्रीट दगडी बांधकाम युनिट्स (घन आणि पोकळ ब्लॉक्स) बहुमुखी आहेत, ज्याचा वापर लोड-बेअरिंग आणि नॉन-लोड बेअरिंग भिंती, विभाजने, बॅकिंग, पियर्स, प्लास्टर्स, कॉलम्स, रिटेनिंग वॉल्स, बागेच्या भिंती, चिमणी, फायरप्लेस आणि फिलर किंवा फॉर्मवर्कचे बांधकाम म्हणून केला जातात. Concrete masonry units (solid and hollow blocks) are versatile, used for load-bearing and non-load bearing walls, partitions, backing, piers, plasters, columns, retaining walls, garden walls, chimneys, fireplaces, and as fillers or formwork in construction.
9.	IS 1237 : 2012 	मोजेक टाइल / Mosaic tile	सामान्यतः वापरल्या जाणाऱ्या सिमेंट कोंक्रीट टाइल्स (साध्या किंवा रंगीत) ज्यांचे उत्पादन, उत्पादन प्रक्रिया आणि अंतिम टाइलच्या गुणवत्तेची आवश्यकता मानकांमध्ये समाविष्ट केली जाते. Commonly used cement concrete tiles (plain or coloured) whose material of manufacture, the manufacturing process and the quality requirements of the final tile are covered in the standard.
10.	IS 15622 : 2017 	सिरेमिकची फरशी / Ceramic tile	सिरेमिक टाइल्सची रचना, रंग आणि विविधता अनेक फ्लोरिंग पर्याय देतात आणि त्यांचे आकार आणि यांत्रिक आवश्यकता, पाणी शोषण वैशिष्ट्यांसह, वापरण्यासाठी योग्य टाइल प्रकार विहित करतात. The design, color, and variety of ceramic tiles offer numerous flooring options, and their sizes and mechanical requirements, along with water absorption characteristics, determine the appropriate tile type to use.

11.	IS 15477 : 2004 	टाइल अडहेसिव्ह / Tile adhesive	टायल्सच्या प्रभावी कार्यक्षमतेसाठी योग्य जोडणी आणि टाइल अॅडहेसिव्हचा वापर महत्वाचा आहे आणि स्टॅंडर्ड टाइल्स फिक्सिंगसाठी अॅडहेसिव्हच्या गरजा आणि वापराबद्दल तपशीलवार सूचना प्रदान करते. Proper jointing and the use of tile adhesive are crucial for the effective performance of tiles, and the standard provides detailed instructions on the requirements and applications of adhesives for fixing tiles.
12.	IS 654:1992 	क्ले रूफिंग टाइल्स, मंगलोर पॅटर्न / Clay roofing tiles, mangalore pattern	या मानकामध्ये 'मंगलोर पॅटर्न'च्या मशीन-प्रेसड क्ले इंटरलॉकिंग रूफिंग टाइल्सचे तपशील समाविष्ट आहेत. This standard covers the specification of machine-pressed clay interlocking roofing tiles of the 'Mangalore Pattern'.
13.	IS 2193:1986 	प्रीकास्ट प्रीस्ट्रेसड कॉंक्रीट स्ट्रीट लाइटिंग पोल / Precast Prestressed Concrete Street Lighting Poles	या मानकामध्ये स्ट्रीट लाइटिंगमध्ये वापरण्यासाठी योग्य प्रीकास्ट प्रीस्ट्रेसड कॉंक्रीट खांब्यांच्या आवश्यकता समाविष्ट आहेत. This standard covers the requirements for precast prestressed concrete poles suitable for use in street lighting.
14.	IS 1725 : 2023 	सामान्य बांधकामात वापरलेले स्थिर मातीचे ठोकळे / Stabilized soil blocks used in general construction	हे मानक सामान्य इमारतीच्या बांधकामात वापरल्या जाणाऱ्या स्थिर माती ब्लॉक्सचा समावेश करते. This standard covers Stabilized Soil Blocks Used In General Building Construction.
15.	IS 12592: 2002 	कॉंक्रीट मॅनहोल कव्हर आणि फ्रेम्स / Concrete manhole covers and frames	हे मानक प्रीकास्ट स्टील प्रबलित सिमेंट कॉंक्रीट मॅनहोल कव्हर आणि सीवरेज आणि स्टॉर्म वॉटर ड्रेनेजमध्ये वापरण्यासाठी असलेल्या फ्रेम्ससाठी आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements for precast steel reinforced cement concrete manhole covers and frames intended for use in sewerage and storm water drainage.
16.	IS 15658 : 2021 	पेव्हिंग ब्लॉक / Paving block	पेव्हिंग ब्लॉक्स हे कॉंक्रीट फ्लोरिंगचे प्रभावी पर्याय आहेत ज्यात दुरुस्ती/रिले करणे सोपे आहे. फरसबंदीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या सिमेंट कॉंक्रीट ब्लॉक्सच्या गुणवत्तेची आवश्यकता आणि चाचणी पद्धती उत्पादन मार्गदर्शनाव्यतिरिक्त मानकांमध्ये समाविष्ट आहेत. Paving blocks are effective alternates to concrete flooring having easy repair/relaying options. The quality requirements and test methods of cement concrete blocks used for paving applications are covered in the standard apart from manufacturing guidance
17.	IS 458:2021 	प्रीकास्ट कंक्रीट पाईप्स / Precast concrete pipes	हे मानक प्रबलित आणि प्रीकास्ट सिमेंट कॉंक्रीट पाईप्ससाठी आवश्यकता समावेश करते, ज्यामध्ये पाण्याचे मुख्य, गटार, कल्व्हर्ट आणि सिंचनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या दाब आणि नॉन-प्रेसर अशा दोन्ही प्रकारांचा समावेश आहे. This standard covers the requirements for reinforced and unreinforced precast cement concrete pipes, of both pressure and non-pressure varieties used for water mains, sewers, culverts and irrigation
18.	IS 1725:2023 	स्थिर मातीचे ब्लॉक / Stabilized soil blocks	हे मानक सामान्य इमारत बांधकामात वापरण्यासाठी घन स्थिर माती ब्लॉक्ससाठी सामान्य गुणवत्ता, परिमाणे आणि भौतिक आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements for general quality, dimensions and physical requirements for solid stabilized soil blocks for use in general building construction.
19.	IS 459 : 1992 	सिमेंट एस्बेस्टोस शीट / Cement asbestos sheet	या मानकामध्ये नालीदार आणि अर्ध-नालीदार एस्बेस्टोस सिमेंट शीट्स समाविष्ट आहेत. This standard covers corrugated and semi- corrugated asbestos cement sheets.
20.	IS 2095 (Part 1) : 2011 	जिप्सम बोर्ड / Gypsum board	या उत्पादनाचा वापर इन्फिल वॉल/पार्टिशन वॉल्सचे जलद बांधकाम करण्यासाठी केला जातो जो केवळ मजबुती प्रदान करत नाही तर एकसमान आणि व्यवस्थित फिनिश देखील देतो. This product is used to achieve faster construction of infill walls/partition walls which not only provide strength but also give a uniform and neat finish.
21.	IS 1341: 2018 	स्टील बट बिजागर / Steel Butt Hinges	हे मानक स्टील बट हिंजचे करीता सामग्री, परिमाणे, उत्पादन आणि पूर्णता साठीचे आवश्यकता देते. This standard lays down the requirements for materials, dimensions, manufacture and finish of steel butt hinges.
	IS 1786 : 2008 	स्टील बार (कॉंक्रीटसाठी) / Steel bar (for concrete)	हे उत्पादन प्रबलित कॉंक्रीटमध्ये वापरले जाते जसे की स्तंभ, बीम, स्लॅब, इ. मानक विविध आकारांच्या (व्यास) स्टील बारसाठी गुणवत्ता आवश्यकता प्रदान करते. This product is used in reinforced concrete such as in columns, beams, slabs, etc. The standard provides quality requirements for steel bars of various sizes (diameter).
23.	IS 2062 : 2011 	स्ट्रक्चरल स्टील / Structural steel	बांधकामात वापरण्यासाठी सौम्य स्टील प्लेट्स, चॅनेल, बीम, कोन आणि शीट पायलिंगसह विभाग. Mild Steel plates, sections including channels, beams, angles and sheet pilings for use in construction.

24.	IS 277 : 2018 	गॅल्वनाइज्ड स्टील पट्ट्या आणि पत्रके / Galvanized steel strips and sheets	हे मानक पॅनेलिंग, छप्पर घालणे, लॉक फॉर्मिंगची आवश्यकता असलेले ॲप्लिकेशन्स इत्यादी उद्देशासाठी वापरल्या जाणाऱ्या GI शीट्स समाविष्ट करते. This standard covers GI sheets intended to be used for purposes such as paneling, roofing, applications requiring lock forming, etc
25.	IS 1038: 1983 	स्टीलचे दरवाजे, खिडक्या आणि व्हेंटिलेटर / Steel doors, windows and ventilators	या मानकामध्ये स्टीलचे दरवाजे, खिडक्या, व्हेंटिलेटर आणि रोल केलेल्या स्टीलच्या भागांपासून निर्दिष्ट आकार आणि डिझाइनमध्ये उत्पादित केलेल्या फिक्स्ड-लाइट्सचे साहित्य, फॅब्रिकेशन आणि फिनिशिंग समाविष्ट आहे. This standard covers material, fabrication, and finish of steel doors, windows, ventilators and fixed-lights manufactured from rolled steel sections to specified sizes and designs.
26.	IS 4926:2003 	तयार मिश्रित कंक्रीट-सराव संहिता / Ready mixed Concrete-code of practice	हे मानक तयार-मिश्रित कोंक्रीटचे उत्पादन आणि पुरवठ्यासाठी आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements for the production and supply of ready-mixed concrete
27.	IS 428 : 2013 	धुण्यायोग्य डिस्टेंपर / Washable Distemper	इमारतीच्या आतील पृष्ठभागावर सजावटीचे फिनिश देण्यासाठी वापरले जाते. Used for giving decorative finish on the inner surfaces of the building.
28.	IS 5410 : 2013 	सिमेंट पेंट / Cement Paint	भिंती, छतावर आणि आतील किंवा बाह्य सजावटीच्या आणि संरक्षणात्मक फिनिश म्हणून वापरण्यासाठी For use on walls, ceilings, and as an interior or exterior decorative and protective finish
29.	IS 2932 : 2013 	इनेमल पेंट / Enamel Paint	संरक्षण आणि घरगुती/सजावटीच्या हेतूसाठी पेंटिंग सिस्टममध्ये वापरले जाते. Used in painting system for protection and household/decorative purposes.
30.	IS 164 : 2015 	रस्ता चिन्हांकित पेंट / Road marking Paint	वाहतूक नियंत्रणाचा भाग म्हणून मोठ्या प्रमाणावर वापरले जाते आणि रस्ता वापरकर्त्यांसाठी दृश्य मार्गदर्शन प्रदान करते. Widely used as part of traffic control and provide visual guidance for road users.
31.	IS 15489 : 2013 	प्लास्टिक इमल्शन पेंट / Plastic Emulsion Paint	पृष्ठभाग तयार केल्यानंतर आणि प्राइमिंगनंतर इमारतीच्या पृष्ठभागाच्या अंतर्गत आणि बाह्य संरक्षणासाठी आणि सजावटीसाठी वापरला जातो. यात जलद कोरडेपणा, गैर-आक्षेपाई गंध आणि चांगली धुण्याची क्षमता आहे. Used for interior and exterior protection and decoration of building surfaces after surface preparation and priming. It has property of quick drying, non- objectionable odor and good wash ability.
32.	IS 73:2013 	फरसबंदी बिटुमेन / Paving Bitumen	हे मानक फुटपाथ बांधताना बाईंडर म्हणून वापरण्यासाठी पेव्हिंग ग्रेड बिटुमेनच्या विविध ग्रेडची आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the requirements of various grades of paving grade bitumen for use as binders in the construction of pavements.
33.	IS 8887:2018 	रस्त्यांसाठी बिटुमेन इमल्शन / Bitumen emulsion for roads	हे मानक रस्त्याच्या कामांसाठी बिटुमेन इमल्शन (कॅशनिक प्रकार) च्या भौतिक आणि रासायनिक आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the physical and chemical requirements of bitumen emulsion (cationic type) for road works.
34.	IS 12866 : 2021 	प्लास्टिकची अर्धपारदर्शक शीट / Plastic translucent sheet	हे मानक अर्धपारदर्शक प्लास्टिक चादरचे परिमाण, सहिष्णुता, काचेच्या फायबरचे सामर्थ्य आणि प्रकाश प्रसारण प्रबलित करते. This standard specifies dimensions, tolerances, strength and light transmission of glass fibre reinforced translucent plastics sheeting

35.	IS 303:1989 	सामान्य हेतूसाठी प्लायवुड / Plywood for general purposes	हे मानक सामान्य कारणांसाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध ग्रेड आणि प्लायवुडच्या प्रकारांची आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements of different grades and types of plywood used for general purposes.
36.	IS 2202 (PART-1) 	लाकडी फ्लश डोर शटर सॉलिड कोर प्रकार / Wooden Flush Door Shutters Solid Core Type	हे मानक प्लायवुडच्या फेस पॅनेलसह किंवा क्रॉस-बँड आणि फेस विनियरसह लाकडी फ्लश डोर शटर (सॉलिड कोर प्रकार) च्या आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies the requirements for wooden flush door shutters (solid core type) with face panels of plywood or of cross-band and face veneers.
37.	IS 18150 :2023 	न विच्छेदित ऑन-साइट स्वच्छता प्रणाली - मानवी कचरा विघटन करण्यासाठी बायोडायजेस्टरची रचना, निर्मिती आणि स्थापना - सराव संहिता / Non-severed on-site sanitation system — Design, fabrication and installation of biodigesters for human waste decomposition – Code of practice	या मानकामध्ये मानवी कचऱ्याचे विघटन करण्यासाठी बायोडायजेस्टरची रचना, निर्मिती आणि स्थापना समाविष्ट आहे. This standard covers Design, fabrication and installation of biodigesters for human waste decomposition
38.	IS 6523:1983 	प्रीकास्ट प्रबलित कॉन्क्रीट दरवाजा आणि खिडकीच्या चौकटी / Precast reinforced concrete door and window frames	हे मानक प्रीकास्ट प्रबलित कॉन्क्रीट दरवाजा आणि खिडकीच्या चौकटीसाठी आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements for precast reinforced concrete door and window frames.
39.	IS 4351:2003 	स्टील दरवाजा फ्रेम / Steel door frames	हे मानक अंतर्गत आणि बाह्य वापरासाठी स्टीलच्या दरवाजाच्या फ्रेमची सामग्री, परिमाणे आणि बांधकाम यासंबंधीची आवश्यकता नमूद करते. This standard lays down the requirement regarding material, dimensions and construction of steel door frames for internal and external use.
40.	IS 9872:1981 	प्रीकास्ट कॉन्क्रीट सेप्टिक टाक्या / Precast concrete septic tanks	हे मानक प्रीकास्ट कॉन्क्रीट सेप्टिक टाक्यांची आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirement of precast concrete septic tanks
41.	IS 2470 (Part 1):1985 	सेप्टिक टाक्यांच्या स्थापनेसाठी सराव संहिता: भाग 1 डिझाइन निकष आणि बांधकाम / Code of practice for installation of septic tanks: Part 1 Design criteria and construction	या मानकामध्ये सेप्टिक टाक्यांचे डिझाइन निकष आणि बांधकाम समाविष्ट आहे. This standard covers Design criteria and construction of septic tanks
42.	IS 2470 (Part 2):1985 	सेप्टिक टाक्या बसवण्याची सराव संहिता भाग २ दुय्यम उपचार आणि सेप्टिक टाकीतील सांडपाण्याची विल्हेवाट / Code of practice for installation of septic tanks Part 2 Secondary treatment and disposal of septic tank effluent	हे मानक दुय्यम उपचार आणि सेप्टिक टाकीतील सांडपाण्याची विल्हेवाट समाविष्ट करते. This standard covers Secondary treatment and disposal of septic tank effluent

भाग-II/ Part -II कृषी आणि संलग्न क्षेत्रावरील मानके Standards on Agriculture and Allied Sector

1.	IS 12207 : 2022 	कृषी ट्रॅक्टर /Agricultural Tractors	हे मानक केवळ डिझेल इंजिनसह बसवलेल्या कृषी आणि वनीकरण ट्रॅक्टरच्या निवडक कामगिरी वैशिष्ट्यांवरील शिफारसी निर्दिष्ट करते. This standard specifies the recommendations on selected performance characteristics of agricultural and forestry tractors fitted with diesel engines only.
2.	IS 13539 : 2018 	पॉवर टिलर /Power Tiller	हे मानक पॉवर टिलरसाठी निवडलेल्या कामगिरी आणि इतर वैशिष्ट्यांवरील शिफारसी निर्दिष्ट करते . This standard specifies the Recommendations on Selected Performance and Other Characteristics for power tillers
3.	IS 15806 : 2018 	हार्व्हेस्टर एकत्र करणारा यंत्र /Combine Harvester	हे मानक कंबाईन हार्व्हेस्टर्ससाठी निवडलेल्या कामगिरी आणि इतर वैशिष्ट्यांवरील शिफारसी निर्दिष्ट करते. This standard specifies the Recommendations on Selected Performance and Other Characteristics for combine harvesters
4.	IS 12792 : 1989 	मिनी राईस मिल /Mini Rice Mill	या मानकामध्ये मिनी राईस मिलसाठी कामगिरी आणि इतर आवश्यकता समाविष्ट आहेत. This standard covers performance and other requirements for mini rice mill.
5.	IS 12396 : 1988 	धान स्वच्छ करणारा /Paddy Cleaner	पॅडी क्लीनरची सामग्री, बांधकाम, कार्यप्रदर्शन आणि इतर आवश्यकता निर्दिष्ट करते. Specifies material, constructional, performance and other requirements of paddy cleaners.
6.	IS 11691 : 1986 	पॉवर थ्रेशर - स्पाइक टूथ प्रकार /Power Thresher - Spike tooth Type	हे मानक पॉवर थ्रेशर्स, स्पाइक टूथ प्रकाराची सामग्री, बांधकाम, कार्यप्रदर्शन आणि इतर आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the material, constructional, performance and other requirements of power threshers, spike tooth type
7.	IS 17045: 2018 	रोटरी टिलर (रोटाव्हेटर्स) / Rotary Tiller (Rotavators)	हे मानक ट्रॅक्टर चालविलेल्या रोटरी टिलर (रोटाव्हेटर) च्या ऑपरेशनची कार्यक्षमता आणि बांधकामाच्या सुदृढतेच्या संदर्भात चाचणीची पद्धत विहित करते. This standard prescribes the method of testing for tractor driven rotary tiller (rotavator) in respect of performance of operation and soundness of construction.
8.	IS 1970 : 1995 	हाताने चालवलेले संक्षेप नॅपसॅक स्प्रेअर / Hand Operated Compression Knapsack Sprayer	हे मानक कीटकनाशकांच्या फवारणीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या हॅंड-ऑपरेटेड कॉम्प्रेशन नॅपसॅक स्प्रेअर, नॉन-प्रेसर रिटेनिंग प्रकार, सामग्री, कार्यक्षमता, बांधकाम आणि इतर आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies material, performance, constructional and other requirements of hand-operated compression knapsack sprayer, non-pressure retaining type used for spraying pesticides.
9.	IS 3906 : 1995 	हाताने चालवलेले संक्षेप नॅपसॅक स्प्रेअर - पिस्टन प्रकार /Hand Operated Knapsack Sprayer - Piston type	हे मानक कीटकनाशक फवारणीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या हॅंड-ऑपरेटेड नॅप सॅक स्प्रेअर, पिस्टन प्रकाराची सामग्री, कार्यप्रदर्शन, बांधकाम आणि इतर आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes material, performance, constructional and other requirements of hand-operated knap sack sprayer, piston type, used for spraying pesticides.

10.	IS 11313 : 2007 	हायड्रोलिक पाँवर स्प्रेअर /Hydraulic Power Sprayer	हे मानक पिस्टन/प्लंजर प्रकार किंवा रोलर वेन प्रकार पंपसह फिट केलेल्या हायड्रॉलिक पाँवर स्प्रेअरची सामग्री, कार्यप्रदर्शन आणि इतर आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies material, performance and other requirements of hydraulic power sprayers fitted with either piston/plunger type or roller vane type pump.
11.	IS 14855 (Part 1) : 2000 	पल्स जेट प्रकार थर्मल फॉगर / Pulse jet type Thermal fogger	हे मानक सामग्री, बांधकाम कार्यप्रदर्शन आणि इतर आवश्यकता आणि हाताने वाहून नेलेल्या आणि वाहन माउंट केलेल्या पल्स-जेट-प्रकारच्या थर्मल फॉगरच्या चाचणीच्या पद्धती निर्दिष्ट करते. This standard specifies material, constructional performance and other requirements and methods of test of hand carried and vehicle mounted pulse-jet-type thermal fogger.
12.	IS 8427 : 1989 	धान देहुस्कर साठी रबर रोल / Rubber Roll for Paddy Dehusker	हे मानक धान डेहुस्करमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या रबर रोलसाठी साहित्य, परिमाण आणि इतर आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies material, dimensions and other requirements for rubber rolls used in paddy dehusker.
13.	IS 1973 : 1999 	ऊस क्रशर / Sugarcane Crusher	हे मानक प्राणी आणि शक्तीद्वारे चालवल्या जाणाऱ्या ऊस क्रशरची सामग्री, बांधकाम, कार्यप्रदर्शन आणि इतर आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies the material, constructional, performance and other requirements of sugarcane crushers operated by animal and power.
14.	IS 7898 : 2001 	हाताने चालवलेले चाफ कटर / Manually operated Chaff cutter	हे मानक मॅन्युअली-ऑपरेट केलेल्या चाफ कटरसाठी सामग्री, बांधकाम आणि इतर आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies material, construction and other requirements for manually-operated chaff cutter.
15.	IS 10507 : 1998 	धान विभाजक / Paddy Separator	हे मानक धान विभाजकाची सामग्री, कार्यप्रदर्शन, बांधकाम आणि इतर आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies material, performance, constructional and other requirements of paddy separator.
16.	IS 14483 (pt 1) : 1997 	वेंचुरी इंजेक्टर / Venturi Injector	हे मानक सिंक्रलर आणि ठिबक सिंचन प्रणालीमध्ये खत आणि रसायने टोचण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या वेंचुरी इंजेक्टरच्या आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the requirements of Venturi Injectors used for injecting fertilizer and chemicals in the sprinkler and drip irrigation systems.
17.	IS 5406 : 1979 	युरिया / Urea	हे मानक युरिया, खत ग्रेडसाठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for urea, fertilizer grade.
18.	IS 6448 : 2018 	डायमोनियम फॉस्फेट (डीएपी) / Diammonium phosphate (DAP)	हे मानक युरियासह डायमोनियम फॉस्फेटसाठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for diammonium phosphate with urea.
19.	IS 294 : 2018 	सिंगल सुपरफॉस्फेट (एसएसपी)/Single Superphosphate (SSP)	हे मानक सिंगल सुपरफॉस्फेटसाठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for Single superphosphate.

20.	IS 2764 : 2018 	पोटॅशियम सल्फेट, खत ग्रेड / Potassium sulphate, fertilizer grade	हे मानक पोटॅशियम सल्फेट, खत ग्रेडसाठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for potassium sulphate, fertilizer grade.
21.	IS 8359 : 2018 	युरिया अमोनियम फॉस्फेट आधारित खते/ Urea ammonium phosphate based fertilizers	हे मानक युरिया अमोनियम फॉस्फेट आधारित खतांसाठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for urea ammonium phosphate based fertilizers.
22.	IS 2779 : 2018 	पोटॅशियम क्लोराईड (म्युरिएट ऑफ पोटॅश) / Potassium Chloride (Muriate of Potash)	हे मानक पोटॅशियम क्लोराईड (म्युरिएट ऑफ पोटॅश), खत ग्रेडसाठी नमुना आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and methods of sampling and test for potassium chloride (muriate of potash), fertilizer grade.
23.	IS 16702 : 2018 	गांडूळ खत / Vermicompost	हे मानक वर्मी कंपोस्ट, खत ग्रेडसाठी आवश्यकता, नमुने घेण्याच्या पद्धती आणि चाचण्या विहित करते. This standard prescribes the requirements, methods of sampling and tests for Vermi compost, manure grade.
24.	IS 17134 : 2020 	बायोफर्टिलायझर - लिक्विड बेस्ड रायझोबियम इनोक्युलंट्स/ Biofertilizer - Liquid Based Rhizobium Inoculants	हे मानक द्रव आधारित रायझोबियम इनोक्युलंट्ससाठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and methods of sampling and test for liquid based Rhizobium inoculants.
25.	IS 17135 : 2019 	जैव खते - द्रव आधारित अझोटोबॅक्टर सॅपीपी इनोक्युलंट्स / Biofertilizer - Liquid Based Azotobacterspp Inoculants	हे मानक द्रव आधारित अझोटोबॅक्टर एसपीपी इनोक्युलंट्ससाठी सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and methods of sampling and test for liquid based Azotobacter spp inoculants
26.	IS 17136 : 2019 	जैव खते - द्रव आधारित अझोस्पिरिलम इनोक्युलंट्स/ Biofertilizer - Liquid Based Azospirillum Inoculants	हे मानक द्रव आधारित अझोस्पिरिलम इनोक्युलंट्ससाठी आवश्यकता, नमुना घेण्याची पद्धत आणि चाचण्या विहित करते. This standard prescribes the requirements, method of sampling and tests for liquid based Azospirillum inoculants.
27.	IS 17137 : 2019 	जैव खते - द्रव आधारित फॉस्फेट विरघळवणारे बॅक्टेरियल इनोक्युलंट्स पीएसबीआई / Biofertilizer - Liquid Based Phosphate Solubilizing Bacterial Inoculants PSBI	हे मानक द्रव आधारित फॉस्फेट विरघळवणाऱ्या बॅक्टेरियल इनोक्युलंट्ससाठी आवश्यकता, नमुना घेण्याची पद्धत आणि चाचण्या विहित करते. This standard prescribes the requirements, method of sampling and tests for liquid based phosphate solubilising bacterial inoculants
28.	IS 8074 : 1990 	मोनोक्रोटोफॉस एस.एल / Monocrotophos SL	हे मानक मोनोक्रोटोफॉस एस.एल साठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for monocrotophos SL.
29.	IS 8708 : 2006 	मॅन्कोझेब डब्ल्यू.पी / Mancozeb WP	हे मानक मॅन्कोझेब वेटेबल पावडरसाठी आवश्यकता आणि नमुने आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for mancozeb wettable powder.

30.	IS 8944 : 2005 	क्लोरपायरीफॉस ईसी / Chlorpyrifos EC	हे मानक क्लोरपायरीफॉस, ईसी साठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for chlorpyrifos, EC.
31.	IS 10243 : 1993 	2,4 - डी इथाइल एस्टर ईसी / 2,4 - D Ethyl Ester EC	हे मानक 2,4-डी इथाइल एस्टर ईसी साठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for 2,4-D ethyl ester EC.
32.	IS 10244 : 1992 	2, 4 - डी इथाइल एस्टर डब्ल्यु पी / 2, 4 - D Ethyl Ester WP	हे मानक 2, 4-डी इथाइल एस्टर डब्ल्यूपीसाठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for 2, 4-D ethyl ester WP.
33.	IS 12016 : 1987 	सायपरमेथ्रिन ईसी / Cypermethrin EC	हे मानक सायपरमेथ्रिन ईसीसाठी आवश्यकता आणि नमुने आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते This standard prescribes the requirements, and the methods of sampling and test for cypermethrin EC
34.	IS 12751 : 1989 	पेंडिमेथालिन ईसी / Pendimethalin EC	हे मानक पेडिमेथालिन ईसी साठी आवश्यकता, आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements, and the methods of sampling and test for pendimethalin EC.
35.	IS 12916 : 1990 	एसीफेट एसपी / Acephate SP	हे मानक एसीफेट एसपीसाठी सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते This standard prescribes the requirements and methods of sampling and test for acephate SP.
36.	IS 15240 : 2002 	प्रोफेनोफोस ईसी / Profenofos EC	हे मानक प्रोफेनोफोस इमल्सिफायबल कॉन्सन्ट्रेटसाठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for profenofos emulsifiable concentrate.
37.	IS 15341 : 2003 	फेनवॅलेरेट डीपी / Fenvalerate DP	हे मानक फेनवॅलेरेट डस्टिंग पावडरसाठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for fenvalerate dusting powder.
38.	IS 15602 : 2005 	अल्फासीपरमेथ्रिन ईसी / Alphacypermethrin EC	हे मानक अल्फासीपरमेथ्रिन, ईसी साठी सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and methods of sampling and test for alphacypermethrin, EC.

39.	IS 15603 : 2005 	अल्फासीपरमेथ्रिन डब्ल्यु पी / Alphacypermethrin WP	हे मानक अल्फासीपरमेथ्रिन, डब्ल्यु पी साठी नमुने आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for alphacypermethrin, WP.
40.	IS 15743 : 2007 	क्लोरपायरीफॉस मिथाइल ईसी / Chlorpyrifos Methyl EC	हे मानक क्लोरपायरीफॉस-मिथाइल ईसी साठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for chlorpyrifos-methyl EC.
41.	IS 16145 : 2013 	फिप्रोनिल एस.सी / Fipronil SC	हे मानक फिप्रोनिल एस.सी साठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for Fipronil SC.
42.	IS 16328 : 2017 	ऍसिटामिप्रिड एस पी / Acetamiprid SP	हे मानक ऍसिटामिप्रिड एस पी साठी आवश्यकता आणि सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for Acetamiprid, SP.
43.	IS 15907 : 2010 	गांडूळ लागवडीसाठी बेड / Beds for vermiculture	हे मानक उच्च घनतेच्या पॉलीथिलीन (एचडीपीई) विणलेल्या बेडसाठी बांधकाम आणि कृषी उद्देशांसाठी कंपोस्टचे इतर आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes constructional and other requirements for high density polyethylene (HDPE) woven beds for vermiculture used in producing compost for agricultural purposes
44.	IS 16008 (Part 2) : 2016 	शेड नेट्स (मोनोफिलामेंट यार्न) / Shade Nets (Monofilament Yarns)	हे मानक अपेक्षित पिकांसाठी अंशतः नियंत्रित हवामान स्थिती प्रदान करून पीक उत्पादनाचे संरक्षण/वाढवण्यासाठी शेती आणि फलोत्पादनासाठी मोनो फिलामेंट यार्नपासून तयार केलेल्या सिंथेटिक ऍग्रो शेड नेटसाठी बांधकाम आणि इतर कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes constructional and other performance requirements for synthetic agro Shade nets manufactured from mono filament yarns for agriculture and horticulture purpose in protecting/increasing crop yield by providing partially controlled climate condition for the intended crops.
45.	IS 16008 (Part 1) : 2016 	शेड नेट (टेप यार्न) / Shade Nets (Tape Yarns)	हे मानक अपेक्षित पिकांसाठी अंशतः नियंत्रित हवामान स्थिती प्रदान करून पीक उत्पादनाचे संरक्षण/वाढवण्यासाठी शेती आणि फलोत्पादनाच्या उद्देशाने टेप यार्नपासून तयार केलेल्या सिंथेटिक ऍग्रो शेड नेटसाठी बांधकाम आणि इतर कार्यप्रदर्शनाच्या आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes constructional and other performance requirements for synthetic agro Shade nets manufactured from tape yarns for agriculture and horticulture purpose in protecting/increasing crop yield by providing partially controlled climate condition for the intended crops.
46.	IS 16513 : 2016 	कीटकांचे जाळे / Insect nets	हे मानक ऍफिड्स, व्हाईटफ्लाय, गाजर माशी, कोबी रूट फ्लाय आणि सुरवंट इ. यांसारख्या कीटकांपासून पिकांचे संरक्षण करण्यासाठी शेती आणि फलोत्पादनासाठी कीटकांच्या जाळ्यांसाठी बांधकाम आणि इतर आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes constructional and other requirements for insect nets for agriculture and horticulture purpose in protecting crop from insects such as aphids, whitefly, carrot fly, cabbage root fly and caterpillars etc.

47.	IS 17358 (Part 2) : 2020 	विणलेल्या फेंसिंग नेट्स/ Woven Fencing Nets	हे मानक मोनो फिलामेंट यार्नपासून तयार केलेल्या फेंसिंगनेटसाठी बांधकाम आणि इतर कार्यक्षमतेच्या आवश्यकता विहित करते आणि शेती, फलोत्पादन, वनीकरण, पशुपालन (कुक्कुटपालन), भटक्या प्राण्यांपासून संरक्षण करण्याच्या उद्देशाने, प्रतिबंधित प्रवेशासाठी टेप आणि मोनो फिलामेंट याचे संयोजन करते. This standard prescribes constructional and other performance requirements for fencingnets manufactured from mono filament yarns and combination of tape and mono filament yarns for agriculture, horticulture, forestry, animal husbandry (poultry), purposes in protecting from stray animals, for restricted entry
48.	IS 17513 : 2020 	वनस्पती सहायक जाळी/ Plant Support Nets	हे मानक वनस्पती आणि वनस्पतींना आधार देण्यासाठी कृषी आणि फलोत्पादनाच्या उद्देशांसाठी वनस्पती समर्थन जाळ्यांसाठी बांधकाम आणि इतर कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes constructional and other performance requirements for plant support nets for agriculture and horticulture purposes to provide support to flora and vegetation.
49.	IS 17731 : 2021 	फळबागा संरक्षण कव्हर / Orchard Protection Covers	हे मानक फळबागांची उत्पादकता आणि गुणवत्ता सुधारण्यासाठी उच्च घनतेच्या पॉलीथिलीन (एचडीपीई) टेपपासून तयार केलेल्या लॅमिनेटेड विणलेल्या बाग संरक्षण कव्हरसाठी बांधकाम आणि इतर कार्यक्षमतेच्या आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes constructional and other performance requirements for laminated woven orchard protection covers manufactured from high density polyethylene (HDPE) tapes to improve the productivity and quality of orchards.
50.	IS 17357 : 2020 	कापणी जाळी/ Harvest nets	हे मानक माती/जमिनीचा संपर्क टाळून फळांच्या नुकसानीच्या संरक्षणासाठी शेती आणि बागायती उद्देशांसाठी मोनो फिलामेंट यार्नपासून तयार केलेल्या कापणी जाळ्यांसाठी बांधकाम आणि इतर कार्यक्षमतेच्या आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes constructional and other performance requirements for harvest nets manufactured from mono filament yarns for agriculture and horticulture purposes for damage protection of fruits by avoiding their contact with soil/ground.
51.	IS 11170 : 1985 	कृषी उद्देशांसाठी स्थिर गती कॉम्प्रेसन इग्निशन (डिझेल) इंजिन (20 किलोवाट पर्यंत) / Constant speed compression ignition (Diesel) engines for agricultural purposes (Up To 20 KW)	20 किलोवाट पर्यंत रेटिंगच्या कृषी उद्देशांसाठी कॉन्स्टंट स्पीड कॉम्प्रेसन इग्निशन (डिझेल) इंजिनसाठी कार्यक्षमतेची आवश्यकता मांडते. Lays down the performance requirements for Constant speed compression ignition (diesel) engines for agricultural purposes of rating up to 20 kW
52.	IS 2052: 2023 	गुरांसाठी कंपाऊंड फीड/ Compounded feeds for cattle	हे मानक म्हशी, गुरे आणि कार्यरत बैलांसाठी मिश्रित पशुखाद्यांसाठी नमुने आणि चाचण्यांच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and tests for compounded cattle feeds for buffaloes, cattle and working bullocks.
53.	IS 1374 : 2007 	पोल्ट्री फीड/ Poultry feeds	हे मानक चिकन (गैलस डीएमनेस्टिकस) फीडसाठी आवश्यकता, नमुने आणि चाचणीच्या पद्धती विहित करते This standard prescribes requirement, sampling and methods of test for chicken (Gallus domesticus) feeds.

भाग-III/ Part-III सिंचन, पाणीपुरवठा आणि स्वच्छताविषयक मानके Standards on Irrigation, water supply and sanitation

सिंचन Irrigation

1.	IS 15500 (Pt 1 - 8) : 2021 	खोल विहीर हातपंप / Deepwell Handpump	या मानकामध्ये डीपवेल हँडपंप, घटक आणि विशेष साधने समाविष्ट आहेत. This standard covers Deepwell Handpumps, Components and Special Tools
----	---	---	--

2.	IS 8035 : 2022 	उथळ विहीर हातपंप / Shallow Well Handpump	या मानकामध्ये जमिनीच्या पातळीपेक्षा 7 मीटर पेक्षा जास्त स्थिर पाण्याची पातळी नसलेल्या विहिरीमधून पाणी उचलण्यासाठी हातपंपांचा समावेश आहे. This standard covers handpumps for lifting water from wells having static water level not exceeding 7m below ground level.
3.	IS 14106 : 2018 	थेट कृती हातपंप / Direct Action Handpump	हे मानक 15m पेक्षा जास्त नसलेल्या स्थिर पाण्याच्या पातळीसह बोअरवेलमधून पाणी उचलण्यासाठी योग्य थेट क्रिया हातपंप निर्दिष्ट करते. This Standard specifies direct action hand pumps suitable for lifting water from borewells with static water level not exceeding 15m.
4.	IS 8034 : 2018 	सबमर्सिबल पंपसेट / Submersible pumpsets	हे मानक एकल/तीन फेज एसी इंडक्शन मोटर वापरून सबमर्सिबल पंपसेट (सिंगल/मल्टी स्टेज) साठी आवश्यकता निर्दिष्ट करते. सामान्यतः बोअरवेल किंवा ट्यूबवेल वापरल्या जाणाऱ्या, शेती आणि पाणी पुरवठ्यासाठी वापरण्यासाठी स्वच्छ, थंड पाणी हाताळण्यासाठी. This Standard specifies the requirements for submersible pumpsets (single/multi stage) using single/ three phase AC induction motor, commonly used in boreholes (borewells or tubewells) for handling clear, cold water for application in agriculture and water supplies purposes.
5.	IS 9079 : 2018 	मोनोसेट पंप शेतीसाठी आणि पाणीपुरवठ्यासाठी स्वच्छ, थंड पाण्यासाठी / Monoset Pumps for Clear, Cold Water for Agricultural and Water Supply	हे मानक सिंगल/थ्री फेज a.c वापरून मोनोसेट पंपसाठी (सिंगल/मल्टी स्टेज) आवश्यकता निर्दिष्ट करते. इंडक्शन मोटर/मोटरचा भाग, शेती आणि पाणी पुरवठ्यासाठी स्वच्छ, थंड पाणी हाताळण्यासाठी. This Standard specifies the requirements for monoset pumps (single/multi stage) using single/three phase a.c. induction motor/motor portion for handling clear, cold water for agricultural and water supply purposes.
6.	IS 8472 : 2019 	स्वच्छ, थंड पाण्यासाठी केंद्रापसारक पुनरुत्पादक पंप / Centrifugal regenerative pumps for clear, cold water	हे मानक सेंट्रीफ्यूगल रीजनरेटिव्ह पंपसाठी तांत्रिक आवश्यकता निर्दिष्ट करते, म्हणजे, स्वच्छ, थंड पाणी हाताळण्यासाठी पुनरावृत्ती केंद्रापसारक क्रिया पंप. पंप एकतर बेअर पंप किंवा मोनोसेट म्हणून सिंगल किंवा मल्टी-स्टेज बांधकामात बांधला जाऊ शकतो. This standard specifies the technical requirements for centrifugal regenerative pumps that is, repeated centrifugal action pumps for handling clear, cold water. The pump may be constructed either as a bare pump or monoset in single or multi-stage construction.
7.	IS 12232 (Part 1) : 1996/ISO 7749-1 	फिरणारे शिंपडे / Rotating Sprinkler	या मानकामध्ये कृषी सिंचन उपकरण - फिरवत शिंपड्यांची रचना आणि ऑपरेशनल आवश्यकता समाविष्ट आहे This Standard covers Design and operational requirements for Agricultural irrigation equipment - Rotating sprinkles
8.	IS 12786 : 1989 	पाश्च सिंचनासाठी पॉलीथिन पाईप्स (ठिबक सिंचन प्रणालीसाठी) / Polythene pipes for irrigation laterals (for Drip irrigation system)	हे मानक 12 मिमी ते 32 मिमी पर्यंतच्या बाहेरील व्यासाच्या पॉलीथिलीन पाईप्ससाठी सिंचन पाश्चभूमीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या शाखा पुरवठा रेषा आहेत ज्यावर स्प्रेअर किंवा ड्रिप्स किंवा एमिटर थेट बसवले जातात किंवा फिटिंगद्वारे किंवा पाईपमध्ये उत्पादन दरम्यान तयार केले जातात. This standard lays down requirements for polyethylene pipes of outside diameter from 12 mm up to 32 mm to be used for irrigation laterals that is branch supply lines on which sprayers or drippers or emitters are mounted directly or by means of a fitting or formed in the pipe during production.
9.	IS 13487 : 1992 	उत्सर्जक (ठिबक सिंचन प्रणालीसाठी) / Emitters (for Drip irrigation System)	हे मानक ठिबक सिंचन प्रणालीमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या सिंचन उत्सर्जकांच्या यांत्रिक आणि कार्यात्मक आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies mechanical and functional requirements of irrigation emitters used in drip irrigation systems.
10.	IS 13488 : 2008 	उत्सर्जित पाईप प्रणाली / Emitting pipe Systems	हे मानक उत्सर्जक पाईप्स आणि ठिबक सिंचन प्रणालीमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या त्यांच्या फिटिंग्जच्या यांत्रिक आणि कार्यात्मक आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies the mechanical and functional requirements of the emitting pipes and their fittings used in drip irrigation systems.

11.	IS 14482 : 1997 	ठिबक सिंचनासाठी पॉलिथिलीन सूक्ष्म नळ्या / Polyethylene Micro Tubes for Drip Irrigation	हे मानक ठिबक सिंचन प्रणालीसाठी 0.9 ते 1.2 मिमी आतील व्यासाच्या पॉलिथिलीन सूक्ष्म ट्यूबसाठी आवश्यकता आणि चाचण्यांच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and methods of tests for polyethylene micro tubes of inside diameter 0.9 to 1.2 mm for drip irrigation system.
12.	IS 14606 : 2022 	दाणेदार मीडिया फिल्टर / Granulated Media Filters	हे मानक मॅन्युअल आणि स्वयंचलित बॅकफ्लो मीडिया फिल्टरशी संबंधित आहे. This standard deals with manual and automatic backflow media filters.
13.	IS 17425 : 2020 	जलद जोडलेले पॉलिथिलीन पाईप्स आणि स्प्रिंकलर सिंचनसाठी फिटिंग्ज (स्प्रिंकलर सिंचन प्रणालीसाठी) / Quick Coupled Polyethylene Pipes and Fittings for Sprinkler Irrigation (for sprinkler irrigation system)	हे मानक कच्चा माल, उत्पादन, चाचण्यांची पद्धत आणि द्रुत जोडलेल्या आणि साध्या पॉलिथिलीन पाईप्सची चाचणी आणि पोर्टेबल स्प्रिंकलर आणि ठिबक सिंचन प्रणालीसाठी मुख्य, उप-मुख्य किंवा पार्श्वभूमी म्हणून वापरल्या जाणाऱ्या 40 मिमी ते 200 मिमीच्या बाहेरील व्यासाच्या फिटिंग्जसाठी सामान्य आवश्यकता मांडते. This standard lays down the general requirements for raw materials, manufacturing, method of tests and testing of quick coupled and plain polyethylene pipes and fittings of outside diameters 40 mm to 200 mm used for portable sprinkler and drip irrigation systems as mains, sub mains or laterals.
14.	IS 12231 : 1987 	कृषि पंपसेट के लिए यूपीवीसी पाइप और यूपीवीसी फिटिंग / uPVC Pipes and uPVC fittings for agricultural pumpsets	हे मानक वातावरण आणि सूर्यप्रकाशाच्या संपर्कात येऊ शकणाऱ्या कृषी पंप संचांच्या सक्शन आणि डिलिव्हरी लाईनसाठी अनप्लास्टिकाइज्ड पॉलिक्लोराईड क्लोराईडपासून बनवलेल्या प्लेन एंड पाईप्सच्या आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers requirements for plain end pipes made of unplasticized polyvinyl chloride for suction and delivery lines of agricultural pump sets, which may be exposed to atmosphere and sunlight.
15.	IS 12818 : 2010 	बोरवेल के लिए यूपीवीसी स्क्रीन पाइप / uPVC screen pipes for borewells	हे मानक पाणीपुरवठ्यासाठी बोअर/ट्यूबवेलसाठी अनप्लास्टिकाइज्ड पॉलिक्लोराईड क्लोराईडपासून तयार केलेल्या 35 मिमी ते 400 मिमी व्यासाच्या रिब स्क्रीन, प्लेन स्क्रीन आणि प्लेन केसिंग पाईप्सची आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements of ribbed screen, plain screen and plain casing pipes of nominal diameter 35 mm to 400 mm, produced from unplasticized polyvinyl chloride for bore/tubewells for water supply.
16.	IS 6748 (Part 1) : 1973 	मृदा संरक्षण से संबंधित जल-विभाजक प्रबंधन: भाग 1 कृषि संबंधी पहलें / Watershed management relating to soil conservation: Part 1 agronomic aspects	या मानकामध्ये पाणलोट क्षेत्रातील मृदा संवर्धनासाठी कृषीशास्त्रीय पैलूंवरील शिफारशी आणि अवलंबल्या जाणाऱ्या योग्य पद्धतींचा समावेश आहे. This standard covers the recommendations on the agronomical aspects for soil conservation in the catchment area and the appropriate method(s) to be adopted.

पाणी पुरवठा आणि स्वच्छता / Water Supply & Sanitation

1.	IS 10500 : 2012 	पिण्याचे पाणी / Drinking water	हे मानक पिण्याच्या पाण्याची आवश्यकता आणि नमुने आणि चाचणी करण्याच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes the requirements and the methods of sampling and test for drinking water.
2.	IS 12701 : 1996 	प्लास्टिक ओव्हरहेड पाण्याची टाकी / Plastic Overhead water tank	या मानकामध्ये सामग्री, आकारमान बांधकाम, आकार, कारागिरी, कार्यप्रदर्शन आवश्यकता आणि रोटेशनल मोल्डेड पॉलिथिलीन वॉटर स्टोरेज टाक्यांची तपासणी आणि चाचणी समाविष्ट आहे. This standard covers the requirements of materials, dimensions construction, shape, workmanship, performance requirements and inspection and testing of rotational moulded polyethylene water storage tanks.

3.	IS 8931 : 2021 	कॉपर अलॉय सिंगल टॅप्स, कॉम्बिनेशन टॅप असेंबली, स्टॉप व्हॉल्व्ह आणि सिंगल लीव्हर मिक्सर / Copper Alloy Single Taps, Combination Tap Assemblies, Stop Valves and Single Lever Mixers	हे मानक साहित्य, उत्पादन, कारागिरी, बांधकाम, परिमाणे, निकेल-क्रोमियम प्लेटेड कॉपर मिश्र धातु नॉन-राइजिंग स्पिंडल प्रकारचे सिंगल पिलर आणि बिब टॅप्स, कॉम्बिनेशन टॅप असेंबली, स्टॉप व्हॉल्व्ह आणि सिंगल लीव्हर मिक्सरचे फिनिशिंग आणि टेस्टिंग संबंधी आवश्यकता देते. This standard lays down the requirements regarding materials, manufacture, workmanship, construction, dimensions, finish and testing of nickel-chromium plated copper alloy non-rising spindle type single pillar and bib taps, combination tap assemblies, stop valves and single lever mixers
4.	IS 9763 : 2000 	गरम आणि थंड पाण्याच्या वापरासाठी प्लॅस्टिक बिब टॅप, पिलर टॅप, अँगल व्हॉल्व्ह आणि स्टॉप व्हॉल्व्ह / Plastic Bib Taps, Pillar Taps, Angle Valves and Stop Valves for Hot and Cold Water use	हे मानक सामग्री, परिमाणे, बांधकाम पूर्ण करणे आणि गरम आणि थंड पाण्याच्या सेवांसाठी प्लास्टिकच्या बिब टॅप्स, पिलर टॅप्स, स्टॉप व्हॉल्व्ह आणि अँगल व्हॉल्व्हची चाचणी यासंबंधी आवश्यकता नमूद करते. This standard lays down the requirements regarding material, dimensions, construction finish, and testing of plastic bib taps, pillar taps, stop valves and angle valves for hot and cold water services.
5.	IS 2556 (Part 3) : 2004 	भारतीय पाण्याचे कपाट (स्कॉटिंग पॅन) / Indian water closet (Squatting pan)	हे मानक नमुने, आकार, बांधकाम, परिमाणे, फिनिशिंग, फ्लशिंग चाचण्या, तपासणी आणि विट्रीयस स्कॉटिंग पॅनसाठी चिन्हांकित करण्याच्या आवश्यकतांचा समावेश करते. This standard covers the requirements for patterns, sizes, construction, dimensions, finish, flushing tests, inspection and marking for vitreous squatting pans.
6.	IS 2556 (Part 2) : 2004 	पाश्चात्य पाण्याचे कपाट / Western water closet	हे मानक नमुने, बांधकाम, परिमाणे आणि सहिष्णुता, विट्रीयस वॉशडाउन वॉटर क्लोजेटसाठी फिनिश आणि मार्किंगसाठी आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements for patterns, construction, dimensions and tolerances, finish and marking for vitreous washdown water closets.
7.	IS 2556 (Part 4) : 2004 	वॉश बेसिन (चीनी माती / काच) / Wash Basins (Ceramic/Vitreous)	या मानकामध्ये विट्रीयस वॉश बेसिनसाठी आवश्यकता, नमुने आणि आकार, परिमाणे आणि सहनशीलता, बांधकाम, फिनिश, सॅम्पलिंग आणि मार्किंग तरतुदी समाविष्ट आहेत. This standard covers the requirements, patterns and sizes, dimensions and tolerances, construction, finish, sampling and marking provisions for vitreous wash basins.
8.	IS 2556 (Part 16) : 2002 	भिंत आरोहित पाश्चात्य वॉशडाउन पाणी कपाट / Wall mounted Western Washdown Water Closets	हे मानक नमुन्यांचे बांधकाम, परिमाणे आणि सहनशीलता, फिनिशिंग आणि वॉश डाउन वॉल माउंटेड वॉटर क्लोजेटसाठी मार्किंगसाठी आवश्यकता देते. This standard lays down the requirements for patterns construction, dimensions and tolerances, finish and marking for vitreous wash down wall mounted water closet.
9.	IS 2556 (Pt 15) : 2004 	सार्वत्रिक पाणी कपाट / Universal Water Closets	हे मानक नमुने, परिमाणे आणि सहिष्णुता, बांधकाम, फिनिश, चाचण्या, तपासणी आणि सार्वत्रिक पाण्याच्या कपाटांसाठी चिन्हांकित करण्याची आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirement for patterns, dimensions and tolerances, construction, finish, tests, inspection and marking for universal water closets.
10.	IS 774 : 2021 	कुंड (चीनी माती) / Cistern (Ceramic)	हे मानक मॅन्युअली ऑपरेट केलेल्या ड्युअल-फ्लशिंग सिरेमिक (विट्रीयस चायना) क्षमतेच्या 6/3 लीटर, 4.8/2.8 लिटर आणि 4/2 लिटर पाण्याच्या कपाटांसाठी (WC) स्कॉटिंग पॅन आणि युरिनलसह फ्लश पाईप तपशीलांसह आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers requirements for manually operated dual-flushing ceramic (vitreous China) cisterns of capacities 6/3 litres, 4.8/2.8 litres and 4/2 litres for water closets (WC) including squatting pans and urinals, together with flush pipe details.
11.	IS 7231 : 2021 	कुंड (प्लास्टिक) / Cistern (Plastic)	हे मानक मॅन्युअली ऑपरेट केलेल्या ड्युअल-फ्लश प्लास्टिक फ्लशिंग टाक्यांसाठी 6/3 लिटर, 4.8/2.8 लिटर आणि 4/2 लिटर पाण्याच्या कपाटांसाठी (WC) स्कॉटिंग पॅन आणि युरिनलसह फ्लश पाईप तपशीलांसह आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers requirements for manually operated dual-flush plastic flushing cisterns of capacities 6/3 litres, 4.8/2.8 litres and 4/2 litres for water closets (WC) including squatting pans and urinals, together with flush pipe details.

12.	IS 13983 : 1994 	घरगुती वापरासाठी स्टेनलेस स्टील सिंक / Stainless Steel Sinks for domestic use	हे मानक घरगुती उद्देशांसाठी सिट-ऑन आणि इनसेट प्रकारच्या स्टेनलेस स्टील सिंकासाठी सामग्री, परिमाण, बांधकाम आणि कारागिरी संबंधी आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers requirements regarding material, dimensions, construction and workmanship for sit-on and inset type stainless steel sinks for domestic purposes.
13.	IS 8329 : 2000 	लवचिक लोखंडी पाईप्स / Ductile Iron pipes	हे मानक पाईप लाईन्सच्या बांधकामासाठी धातू (लाइन केलेले किंवा अनलाइन केलेले) किंवा वाळूचे साचे आणि त्यांच्या जोड्यांमध्ये तयार केलेल्या डक्टाइल लोह पाईप्सना लागू असलेल्या आवश्यकता आणि संबंधित चाचणी पद्धती निर्दिष्ट करते. This standard specifies the requirements and associated test methods applicable to ductile iron pipes manufactured in metal (lined or unlined) or sand moulds and their joints for the construction of pipe lines.
14.	IS 17650 (Pt 1 & 2) : 2021 	पाणी कार्यक्षम प्लंबिंग उत्पादने - सॅनिटरीवेअर आणि सॅनिटरी फिटिंग्ज / Water efficient plumbing products – Sanitaryware AND sanitary fittings	हे मानक सॅनिटरीवेअरचे मूल्यांकन आणि जल कार्यक्षमता रेटिंगसाठी आवश्यकता समाविष्ट करते, जसे की पाण्याच्या कार्यक्षमतेवर आधारित त्यांच्या कार्यक्षमतेसाठी वॉटर क्लोजेट्स, स्कॅटिंग पॅन, फ्लश व्हॉल्व्ह, फ्लशिंग सिस्टम आणि युरिनल, जे लागू असलेल्या संबंधित भारतीय मानकांमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या आवश्यकतांव्यतिरिक्त आहेत. This standard covers requirements for assessment and water efficiency rating of sanitaryware, such as water closets, squatting pans, flush valves, flushing cisterns and urinals for their performance based on water efficiency, which are in addition to the requirements specified in relevant Indian Standards as applicable. हे मानक पाणी कार्यक्षमतेवर आधारित सॅनिटरी फिटिंग्ज, जसे की नळ (नळ) आणि शॉवरहेड्सच्या कार्यक्षमतेसाठी मूल्यांकन आणि जल कार्यक्षमता रेटिंगसाठी आवश्यकता समाविष्ट करते, जे लागू असलेल्या संबंधित भारतीय मानकांमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या आवश्यकतांव्यतिरिक्त आहेत. This standard covers requirements for assessment and water efficiency rating of sanitary fittings, such as faucets (taps) and showerheads for their performance based on water efficiency, which are in addition to the requirements specified in relevant Indian Standards as applicable.
15.	IS 1239 (Part 1) : 2004 	जीआई पाइप / GI pipes	हे मानक वेल्डेड आणि सीमलेस प्लेन एंड किंवा स्क्रू केलेल्या आणि सॉकेट केलेल्या स्टील ट्यूब्ससाठी आवश्यक आहे जे पाणी, गैर-घातक वायू, हवा आणि वाफेसाठी वापरण्यासाठी आहे. This standard covers the requirements for welded and seamless plain end or screwed and socketed steel tubes intended for use for water, non-hazardous gas, air and steam.
16.	IS 4984 : 2016 	पाणी पुरवठ्यासाठी पॉलिथिलीन पाईप्स आणि फिटिंग्ज / Polyethylene pipes and fittings for water supplies	हे मानक पॉलिथिलीन (पीई) पाईप्स (मुख्य आणि सेवा पाईप्स) साठी आवश्यकतेचे वर्णन करते ज्यात मानवी वापरासाठी पाण्याची वाहतूक करणे आवश्यक आहे ज्यामध्ये उपचारापूर्वीचे कच्चे पाणी आणि सामान्य हेतूसाठी पाणी देखील समाविष्ट आहे. This standard lays down the requirements for polyethylene (PE) pipes (mains and service pipes) intended for the conveyance of water for human consumption including raw water prior to treatment and also water for general purpose.
17.	IS 15778 : 2007 	गरम आणि थंड पाण्याच्या स्थापनेसाठी क्लोरीनेटेड पॉलिक्लिनॉल क्लोराईड (CPVC) पाईप्स / Chlorinated Polyvinyl Chloride (CPVC) pipes for hot and cold water installation	हे मानक SDR II , 7.4, 6 आणि 5 च्या 16 ते 200 मिमी नाममात्र व्यासाच्या पॉलीप्रॉपिलीन-यादृच्छिक कॉपॉलिमर पाईप्ससाठी आवश्यकता स्पष्ट करते: क) आतील आणि बाहेरील इमारतीसाठी भिंत लपवलेली गरम आणि थंड पाण्याची वाहतूक पाइपलाइन (योग्यरित्या युद्धी स्थिर) आणि ख) इमारतीच्या आत आणि बाहेर सोलर हीटिंग सिस्टमसाठी पाइपलाइन. This standard specifies requirements for polypropylene-random copolymer pipes from 16 to 200 mm nominal diameter of SDR II , 7.4, 6 and 5 for : a) Wall concealed hot and cold water conveyance pipeline for inside and outside buildings (properly UV stabilized) , and b) Pipelines for the solar heating system inside and outside the buildings.
18.	IS 4985 : 2021 	पेयजल आपूर्ति के लिए असुघलित पीवीसी पाइप और फिटिंग्ज (अंतःक्षेपण संचकन या संविरतिच) / Unplasticized Polyvinyl Chloride (UPVC) Pipes and fittings	हे मानक पिण्याच्या पाण्याच्या पुरवठ्यासाठी इलास्टोमेरिक सीलिंग रिंगसह वापरण्यासाठी असलेल्या प्लेन तसेच सॉकेट-एन्डेड पाईप्ससाठी आवश्यकतेचा समावेश करते. मानक कृषी वापरासाठी पाईप्स देखील समाविष्ट करते. This standard covers requirements for plain as well as socket-ended pipes, including those for use with elastomeric sealing rings, for potable water supplies. The standard also covers pipes for agricultural use.

		(injection moulded or fabricated) for potable water supplies	
19.	IS 15801 : 2008 	तप्त और अतप्त जल की व्यवस्था के लिए पॉलीप्रोपाइलीन-रैंडम कॉपोलीमर (पीपीआर) पाइप / Polypropylene-Random copolymer (PPR) pipes for hot and cold water installation	हे मानक SDR II, 7.4, 6 आणि 5 च्या 16 ते 200 मिमी नाममात्र व्यासाच्या पॉलीप्रोपिलीन ई-रैंडम कॉपोलीमर पाईप्ससाठी आवश्यकता स्पष्ट करते: अ) इमारतीच्या आत आणि बाहेरील भिंतीसाठी लपविलेली गरम आणि थंड पाण्याची वाहतूक पाइपलाइन (योग्यरित्या यूव्ही स्थिर), and b) इमारतीच्या आत आणि बाहेर सोलर हीटिंग सिस्टमसाठी पाइपलाइन. / This standard specifies requirements for polypropylene e-random copolymer pipes from 16 to 200 mm nominal diameter of SDR II, 7.4, 6 and 5 for : a) Wall concealed hot and cold water conveyance pipeline for inside and outside building (properly UV stabilized), and b) Pipelines for the solar heating system inside and outside the buildings.
20.	IS 651 : 2007 	ग्लेझ्ड स्टोन्वेअर पाईप्स आणि फिटिंग्ज / Glazed Stoneware Pipes and Fittings	हे मानक स्टोन्वेअर किंवा विट्रिफाइड क्ले पाईप्स आणि फिटिंग्जसाठी परिमाणे आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers dimensions and performance requirements for stoneware or vitrified clay pipes and fittings.
21.	IS 13592 : 2013 	पॉलीविनाइल क्लोराईड (PVC) पाईप्स आणि माती आणि कचरा सोडण्यासाठी फिटिंग्ज / Polyvinyl Chloride (PVC) pipes and fittings for soil and waste discharge	हे मानक वेंटिलेशन, पावसाचे पाणी आणि पावसाचे पाणी साठवण अनुप्रयोगांसह इमारतीच्या आतील आणि बाहेरील माती आणि कचरा डिस्चार्ज सिस्टमसाठी वापरण्यासाठी 40 मिमी ते 315 मिमी नाममात्र बाहेरील व्यास असलेल्या प्लेन आणि सॉकेट एंड अनप्लास्टिकाइज्ड पॉलीविनाइल क्लोराईड (PVC-U) पाईप्ससाठी आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers requirements for plain and socket end unplasticized polyvinyl chloride (PVC-U) pipes with nominal outside diameters 40 mm to 315 mm for use for soil and waste discharge systems inside and outside buildings including ventilation, rain water and rain water harvesting applications.
22.	IS 779 : 1994 	पाणी मीटर (घरगुती) / Water meter (Domestic)	हे मानक शब्दावली, बांधकाम, तांत्रिक वैशिष्ट्ये, मेट्रोलॉजिकल वैशिष्ट्ये आणि 50 मिमी पर्यंत आकाराचे थ्रेडेड एंड कनेक्शन असलेल्या वॉटर मीटरच्या इतर आवश्यकतांचा समावेश करते, 1.5 ते 15 kl/h च्या श्रेणीतील नाममात्र प्रवाह दर, मोजण्यासाठी योग्य, 1 एमपीए (मॅक्स) आणि सभोवतालच्या तापमानाच्या नाममात्र दाबाने थंड पिण्यायोग्य पाण्याचा प्रवाह. This standard covers terminology, construction, technical characteristics, metrological characteristics and other requirements of water meters with threaded end connections of size up to and including 50 mm, having nominal flow rates in the range of 1.5 to 15 kl/h, suitable for measuring the flow of cold potable water at a nominal pressure of 1 MPa (Max) and ambient temperature.
23.	IS 1475 Part 1 : 2001 	पिण्याचे पाणी कुलर / Drinking Water Coolers	हे मानक पिण्याच्या पाण्याचे वितरण करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पेयजल कूलरच्या आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements for Drinking Water Coolers used for dispensing drinking water.
भाग-IV/ Part-IV स्थानरी वस्तू आणि फर्निचरवरील मानके / Standards on Stationery items and Furniture			
1.	IS 1848 (Part 1 and 2) : 2018 	लेखन आणि मुद्रण कागद / Writing printing paper	हे मानक पेपर लिहिण्यासाठी आणि छपाईसाठी नमुना आणि चाचणीच्या आवश्यक पद्धती विहित करते. This standard prescribes requirements and methods of sampling and test for writing and printing paper.
2.	IS 14490 : 2018 	फोटोकॉपी पेपर / Photocopy paper	हे मानक निर्दिष्ट ग्रामेज (जीएसएम) अंतर्गत साध्या कॉपीयर पेपरच्या सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या आवश्यक पद्धती विहित करते. This standard prescribes requirements and methods of sampling and tests for plain copier paper within the specified grammage (GSM)

3.	IS 12766 : 2023 	संगणक प्रिंटरसाठी प्रिंटिंग पेपर / Printing paper for computer printers	हे मानक संगणक प्रिंटरवर वापरण्यासाठी संगणक कागदपत्रांसाठी नमुने आणि चाचण्यांच्या आवश्यक पद्धती विहित करते. This standard prescribes requirements and methods of sampling and tests for computer papers for use on computer printers
4.	IS 3705 : 1980 	बॉल पॉइंट पेन / Ball point pens	हे मानक डेस्क प्रकारच्या बॉलपॉइंट पेनसह सिंगल रिफिल बॉलपॉइंट पेनसाठी आवश्यक चाचण्यांच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes requirements and methods of tests for single refill ballpoint pens, including desk type ballpoint pens.
5.	IS 3707 : 1984 	रिफिल, बॉल पॉइंट पेन / Refill ball point pen	हे मानक पूर्णपणे धातू किंवा धातू आणि प्लास्टिक सामग्रीपासून बनवलेल्या बॉल पॉइंट पेन रिफिलसाठी आवश्यकता आणि चाचण्यांच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes requirements and methods of tests for ball point pen refills made entirely from metal or metal and plastic materials.
6.	IS 989 : 1982 	सामान्य हेतूसाठी कात्री / Scissors for general purposes	हे मानक विविध प्रकारच्या कात्रीचे प्रकार, वर्गीकरण, आवश्यकता, परिमाणे आणि सामग्री विहित करते. This standard prescribes the types, classification, requirement, dimensions and material of different type of scissors.
7.	IS 5348 : 1981 	स्टेपल्स / Staples	हे मानक स्टॅपलिंग मशीनमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या लाइट ड्युटी आणि हेवी ड्युटी स्टेपलची सामग्री आणि चाचणी आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the material and testing requirements of light duty and heavy duty staples used in stapling machines.
8.	IS 2694 : 2018 	मोल्ड केलेले पांढरे शाळेतील खडू / School chalks moulded white	हे मानक प्रामुख्याने शाळेतील ब्लॅकबोर्डवर लिहिण्याच्या उद्देशाने मोल्ड केलेल्या पांढऱ्या खडूसाठी आवश्यकता आणि चाचण्यांच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes requirements and methods of tests for moulded white chalks intended primarily for writing on blackboards in school.
9.	IS 4222 : 2018 	मोल्ड केलेले रंगीत शाळेतील खडू / Coloured chalks moulded	हे मानक मुख्यतः गुळगुळीत पृष्ठभाग असलेल्या फव्वावर लिहिण्याच्या उद्देशाने रंगीत मोल्डेड खडूसाठी आवश्यकता आणि चाचण्यांच्या पद्धती विहित करते. This standard prescribes requirements and methods of tests for coloured moulded chalks intended primarily for writing on boards with a smooth surface.
10.	IS 14633 : 1999 	वर्ग खोल्यांसाठी ब्लॅकबोर्ड / Blackboards for class rooms	हे मानक वर्ग खोल्यांसाठी ब्लॅकबोर्डच्या मित्तीय, कार्यात्मक आणि सामान्य आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the dimensional, functional and general requirements of blackboards for class rooms.
11.	IS 13252 (Part 1) : 2010 IEC 60950-1: 2005 	आयटी उपकरणे जसे की लॅपटॉप, नोटबुक, कीबोर्ड, स्कॅनर इ. / IT Equipment's like Laptop, Notebook, Keyboard, scanner etc	हे मानक 600V पेक्षा जास्त नसलेल्या रेट व्होल्टेजसह इलेक्ट्रिकल व्यवसाय उपकरणे आणि संबंधित उपकरणांसह सर्व मुख्य-चालित किंवा बॅटरी-चालित माहिती तंत्रज्ञान उपकरणांसाठी सुरक्षा आवश्यकता विहित करते This standard prescribes the safety requirements for all mains-powered or battery-powered information technology equipment including electrical business equipment and associated equipment, with a rated voltage not exceeding 600V.
12.	IS 10228 : 1982 	शाळेचे दप्तर / School Bag	हे मानक शालेय विद्यार्थ्यांनी पुस्तके वाहून नेण्यासाठी, लेखन साहित्य आणि चित्र काढण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पिशव्यांसाठी सामग्री, मित्तीय आणि चाचणी आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the material, dimensional and testing requirements for bags, used by school students for carrying books, writing material and drawing instruments.

13.	IS 7933: 2022 	घरगुती गद्देसाठी लवचिक पॉलीयुरेथेन फोम / Flexible Polyurethane Foam for Domestic Mattresses	हे मानक घरगुती गद्देसाठी लवचिक पॉलीयुरेथेन फोमसाठी आवश्यकता, नमुना घेण्याच्या पद्धती आणि चाचण्या विहित करते. This standard prescribes the requirements, methods of sampling and tests for flexible polyurethane foam for domestic mattresses.
14.	IS 17631 : 2022 	कार्यालयीन वापरासाठी खुर्च्या / Work Chairs	हे मानक पूर्णपणे उत्पादित / बनावट कामाच्या खुर्च्यांचे कार्यप्रदर्शन आणि सुरक्षा आवश्यकता विहित करते आणि युनिट्स एकत्र करण्यासाठी देखील तयार आहे. This standard prescribes the performance and safety requirements of completely manufactured/fabricated work chairs and also ready to assemble units.
15.	IS 17632 : 2022 	सामान्य हेतूसाठी खुर्च्या आणि स्टूल / General Purpose Chairs & Stools	हे मानक सामान्य हेतूच्या खुर्च्या आणि स्टूलसाठी आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements for general purpose chairs and stools.
16.	IS 17633 : 2022 	टेबल आणि डेस्क / Tables and Desks	हे मानक कार्यप्रदर्शन आणि सुरक्षिततेची संबंधित आवश्यकता समाविष्ट करते जसे की टेबल आणि डेस्कची ताकद, स्थिरता आणि टिकाऊपणा, जे प्रौढांद्वारे वापरल्या जाणाऱ्या बसलेल्या आणि/किंवा उभे राहण्यासाठी वापरल्या जातात. This standard covers the requirements relating to the performance and safety i.e. strength, stability and durability of tables and desks to be used for in a seated and/or standing positions, used by adults
17.	IS 17634 : 2022 	स्टोरेज युनिट्स / Storage Units	हे मानक स्टोरेज युनिट्सच्या कार्यप्रदर्शन आणि सुरक्षिततेची संबंधित आवश्यकता समाविष्ट करते, ज्यामध्ये घरगुती वापरासाठी आणि कागदपत्रे दाखल करणे किंवा तत्सम संस्थात्मक वापरासाठी हेतू असलेल्या त्यांच्या जंगम आणि जंगम भागांचा समावेश आहे. This standard covers the requirements related to the performance and safety of storage units, including their movable and non-movable parts intended for domestic usage and for institutional usage such as filing papers or similar.
18.	IS 17635 : 2022 	पलंग / Beds	हे मानक घरगुती आणि गैर-घरगुती वापरासाठी प्रौढांसाठी बेडची कार्यक्षमता आणि सुरक्षिततेची संबंधित आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the requirements related to the performance and safety of bed for adults for domestic and non-domestic use.
19.	IS 17636 : 2021 	बंक बेड्स / Bunk Beds	हे मानक घरगुती आणि गैर-घरगुती वापरासाठी बंक बेडची ताकद, स्थिरता आणि टिकाऊपणा या कामगिरी आणि सुरक्षिततेची संबंधित आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the requirements related to the performance and safety that is strength, stability and durability of bunk beds for domestic and non-domestic use.

भाग-V/ Part-V ऊर्जा आणि संरक्षणावरील मानके/ Standards on Energy and Conservation

1.	IS 13429 (Part 1) : 2020 	बॉक्स टाइप सौर कुकर / Solar Cooker — Box Type	हे मानक स्वयंपाकासाठी बॉक्स टाइपच्या सौर कुकरची उपकरणे, असेंबली आणि चाचणी आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the material, assembly and testing requirements of box type solar cookers for cooking.
2.	IS 16102 (Part 1 and 2) 	सामान्य प्रकाश सेवांसाठी एलईडी दिवे / LED lamps for general lighting services	हे मानक एलईडी दिव्यांचे अनुपालन दर्शविण्यासाठी आवश्यक चाचणी पद्धती आणि अटींसह कार्यक्षमता, सुरक्षा आणि अदलाबदली आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes performance, safety and interchangeability requirements, together with the test methods and conditions, required to show compliance of LED lamps.

3.	IS 12933 (Part 2) : 2003 	सोलर फ्लॅट प्लेट कलेक्टर आणि घटक / Solar flat plate collector and components	हे मानक पाणी गरम करण्यासाठी सोलर फ्लॅट प्लेट कलेक्टरच्या विविध घटकांसाठी सामग्री आणि चाचणी आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the material and testing requirements for various components of solar flat plate collector for water heating.
4.	IS 13152 (Part 1) : 2013 	पोर्टेबल सॉलिड बायो - मास कुक स्टोव्ह (शेगडी) / Portable solid bio - Mass cook stove (Chulha)	हे मानक घरगुती आणि समुदाय/व्यावसायिक अनुप्रयोगांसाठी वेगवेगळ्या डिझाइन आणि सॉलिड बायो-मास पोर्टेबल कुकस्टोव्हच्या आयामी, सामग्री आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the dimensional, material and performance requirements of different designs and types of solid bio-mass portable cookstove for domestic and community /commercial applications.
5.	IS 9478 : 2023 	कौटुंबिक आकाराचा बायोगॅस संयंत्र/ Family sized biogas plant	हे मानक लहान, मध्यम आणि मोठ्या आकाराच्या बायोगॅस संयंत्रांच्या डिझाइन, बांधकाम, स्थापना आणि ऑपरेशनसाठी आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies the requirements for design, construction, installation and operation of small, medium, and large sized biogas plants.
6.	IS 12933 (Part 1) : 2003 	सोलर फ्लॅट प्लेट कलेक्टर / Solar flat plate collector	हे मानक पाणी गरम करण्यासाठी सोलर फ्लॅट प्लेट कलेक्टरसाठी आयामी, असेंबली आणि चाचणी आवश्यकता विहित करते. This standard prescribes the dimensional, assembly and testing requirements for solar flat plate collector for water heating.
7.	IS 16221 (Part 2) : 2015 IEC 62109-2 : 2011 	पॉवर कन्व्हर्टर / Power Converters	हे मानक फोटोव्होल्टेइक पॉवर सिस्टममध्ये वापरण्यासाठी पॉवर कन्व्हर्टरच्या कार्यक्षमतेच्या आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers performance requirements of power converters for use in photovoltaic power systems.
8.	IS 17855 : 2022 ISO 12405-4:2018 	बॅटरी पॅक / Battery Packs	हे मानक इलेक्ट्रिकल वाहनांमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या लिथियम-आयन ट्रॅक्शन बॅटरी पॅक आणि सिस्टम-परफॉर्मन्स चाचणीसाठी कार्यप्रदर्शन आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers performance requirements for Lithium-ion Traction Battery Packs and Systems-Performance Testing which are used in Electrical Vehicles
9.	IS 16476 (Part 1) : 2017 	एलईडी आधारित सौर कंदील / LED Based Solar Lantern	हे मानक पोर्टेबल एलईडी आधारित सौर कंदील, ज्यामध्ये प्रकाश स्रोत म्हणून पांढरे एलईडी, स्टोरेज बॅटरी (सीलबंद देखभाल-मुक्त लीड-अॅसिड किंवा निकेलमेटल हायड्राइड (NiMH) किंवा लिथियम आधारित इतर बॅटरी आणि इलेक्ट्रॉनिक्स अशा लाइटिंग सिस्टमची आवश्यकता समाविष्ट आहे. This standard covers requirements for portable LED based solar lanterns, which are lighting systems consisting of white LEDs as a light source, a storage battery [Sealed maintenance free lead-acid or nickelmetal hydride (NiMH) or lithium based battery or other] and electronics.
10.	IS 14286 (Part 1) : 2023 	स्थलीय फोटोव्होल्टेइक (पीव्ही) मॉड्यूल / Terrestrial photovoltaic (PV) modules	हे मानक ओपन-एअर हवामानात दीर्घकालीन ऑपरेशनसाठी उपयुक्त स्थलीय फोटोव्होल्टेइक मॉड्यूलच्या डिझाइन पात्रतेसाठी आवश्यकता देते. This standard lays down requirements for the design qualification of terrestrial photovoltaic modules suitable for long-term operation in open-air climates.
11.	IS/IEC 61730-1 : 2016 	फोटोव्होल्टेइक (पीव्ही) मॉड्यूल सुरक्षा पात्रता भाग 1 बांधकामासाठी आवश्यकता/ Photovoltaic (PV) Module Safety Qualification Part 1 Requirements for Construction	IEC 61730-1 द्वारे ज्यांच्या बांधकामाचे मूल्यांकन केले गेले आहे अशा पीव्ही मॉड्यूलच्या सुरक्षिततेची पडताळणी करण्याच्या उद्देशाने चाचणी क्रम प्रदान करणे हा या मानकाचा उद्देश आहे. The objective of this standard is to provide the testing sequence intended to verify the safety of PV modules whose construction has been assessed by IEC 61730-1.

12.	IS 16103 (Part 1 & 2) : 2012 	सामान्य प्रकाशासाठी एलईडी मॉड्यूल / LED modules for general lighting	हे मानक एलईडी मॉड्यूलस आणि चाचणी पद्धतींसाठी सुरक्षा आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies the safety and performance requirements for LED modules and the test methods.
13.	IS 16107 Part 1 & 2 	एलईडी और एलईडी स्ट्रीट लाइटिंग ल्युमिनेयर कामगिरी / LED & LED Street Lighting Luminaire Performance	हे मानक 1000 V पर्यंतच्या पुरवठा व्होल्टेजपासून ऑपरेशनसाठी विद्युत प्रकाश स्रोत समाविष्ट करून ल्युमिनियर्ससाठी विशिष्ट कार्यप्रदर्शन आणि पर्यावरणीय आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers specific performance and environmental requirements for luminaires, incorporating electric light sources for operation from supply voltages up to 1000 V.
भाग-VI/ Part-VI घरगुती उपकरणावरील मानके / Standards on Household Appliances			
1.	IS 366 : 1991 	विद्युत इस्ती/ Electric Iron	सामान्य घरगुती विद्युत इस्ती ची सामान्य सुरक्षा आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित केल्या आहेत. General safety and performance requirements of common household Electric Iron are prescribed.
2.	IS 2082 : 2018 	स्टोरेज टाइप इलेक्ट्रिक वॉटर हीटर्स/ Storage type electric water heaters	हे मानक घरगुती आणि तत्सम उद्देशांसाठी इलेक्ट्रिक स्टोरेज वॉटर हीटर्सच्या सामान्य सुरक्षितता आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकतांशी संबंधित आहे. This standard deals with the general, safety and performance requirements of electric storage water heaters for household and similar purposes
3.	IS 368 : 2014 	इमर्शन वॉटर हीटर्स / Immersion water heaters	इलेक्ट्रिक वॉटर इमर्शन हीटर्सची सुरक्षा आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित केल्या आहेत. Safety and performance requirements of electric immersion water heaters are prescribed.
4.	IS 369:2019 	रूम हीटर्स / Room Heaters	हे मानक खोल्यांमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या रूम हीटर्सची कार्यक्षमता आणि सुरक्षा आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers performance and safety requirements for room heaters used in rooms.
5.	IS 8978 : 1992 	समकालीन वॉटर हीटर्स / Instantaneous Water heaters	हे मानक घरांमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या समकालीन वॉटर हीटर्सची आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers requirements for instantaneous water heaters used in households.
6.	IS 17550 (Part 1) : 2021 	घरगुती रेफ्रिजरेटर्स / Household refrigerators	हे मानक घरगुती रेफ्रिजरेटिंग उपकरणांची अंतर्गत नैसर्गिक संवहन किंवा सक्तीने हवेच्या अभिसरणाने थंड केले जाणारे तसेच त्याचे रेट केलेले व्होल्टेज 250 V, 50 Hz a.c पेक्षा जास्त नसावे अशे अत्यावश्यक वैशिष्ट्ये निर्दिष्ट करते. This Standard specifies the essential characteristics of household refrigerating appliances, cooled by internal natural convection or forced air circulation, their rated voltage not exceeding 250 V, 50 Hz a.c

7.	IS 4250 : 1980 	इलेक्ट्रिक फूड मिक्सर/ Electric food Mixers	हे मानक द्रव मिसळण्यासाठी, अन्नाचा स्लरी किंवा पल्प बनवण्यासाठी आणि कोरड्या अन्नपदार्थांचा पल्वराइज करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या घरगुती इलेक्ट्रिक फूड-मिक्सरच्या सामान्य सुरक्षितता आणि आवश्यकता विहित करते. General and safety requirements of domestic electric food-mixers used for mixing liquids, making slurries or pulps of food and for pulverizing dry food stuffs are prescribed.
8.	IS 374 : 1979 	इलेक्ट्रिक सीलिंग टाइप पंखे आणि रेग्युलेटर/ Electric ceiling type fans and regulators	सामान्य घरात वापरले जाणारे सिंगल फेज 50 Hz a.c. सीलिंग पंखांची आवश्यक कार्यप्रदर्शन विहित केलेले आहेत. Performance requirements for single phase 50 Hz a.c. ceiling fans used in common household are prescribed.
9.	IS 1391 (Part 1) : 2017 	विंडो एअर कंडिशनर / Window air conditioner	या मानकाने सिंगल, टू स्टेज, मल्टी-स्टेज आणि व्हेरिएबल स्पीड विंडो एअर कंडिशनर्स आणि उष्णता पंप (निवासी उपयोग) साठी आवश्यकता निर्दिष्ट केल्या आहेत. This standard specified requirements for single, two stage, multi-stage and variable speed window air conditioners and heat pumps (residential application).
10.	IS 1391 (Part 2) : 2018 	स्प्लिट एअर कंडिशनर / Split air conditioner	हे मानक सिंगल, टू स्टेज, मल्टी-स्टेज, फिक्सड आणि व्हेरिएबल स्पीड एअर कंडिशनर आणि उष्णता पंप (निवासी उपयोग) सह सिंगल किंवा थ्री फेज नॉन-डक्टेटेड स्प्लिटची सुरक्षा आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies safety and performance requirements of single or three phase non-ducted split with single, two stage, multi-stage, fixed and variable speed air conditioner and heat pumps (residential application)
11.	IS 367 : 1993 	इलेक्ट्रिक केतली और जग / Electric kettles and jugs	घरगुती आणि तत्सम वापरासाठी इलेक्ट्रिक केटल, जग आणि इतर तत्सम उपकरणांसाठी सामान्य सुरक्षितता आणि आवश्यक कार्यप्रदर्शन विहित आहेत. General, safety and performance requirements for electric kettles, jugs and other similar appliances for household and similar use are prescribed.
12.	IS 1287 : 1993 	इलेक्ट्रिक टोस्टर / Electric toasters	घरगुती आणि तत्सम वापरासाठी इलेक्ट्रिक टोस्टर ची सामान्य सुरक्षितता आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित आहेत. General, safety and performance requirements of electric toaster for household and similar purposes are prescribed.
13.	IS 2994 : 1992 	इलेक्ट्रिक स्टोव्ह/ Electric stoves	इलेक्ट्रिक स्टोव्हची सामान्य सुरक्षा आणि आवश्यक कार्यप्रदर्शन विहित आहेत. General safety and performance requirements of electric stoves are prescribed.
14.	IS 5790 : 1985 	इलेक्ट्रिक कुकिंग ओव्हन/ Electric cooking ovens	घरगुती स्वयंपाक ओव्हनसाठी इलेक्ट्रिकली गरम केलेल्या दुहेरी भिती प्रकारच्या (इन्सुलेटेड किंवा नॉन-इन्सुलेटेड) सुरक्षितता, कार्यप्रदर्शन, सामान्य आवश्यकता आणि चाचणीच्या पद्धती विहित केल्या आहेत. Safety, performance and general requirements and methods of test for electrically heated double walled type (insulated or non-insulated) domestic cooking ovens are prescribed.
15.	IS 14155 : 1994 	वाशिंग मशिनस / Washing machines	इलेक्ट्रिक वॉशिंग मशीनची सामान्य, सुरक्षितता आणि कार्यक्षमतेची आवश्यकता विहित केलेली आहे. General, safety and performance requirement of electric clothes washing machines are prescribed.

16.	IS 10975 : 1984 	इलेक्ट्रिक गॅस लाइटर्स / Electric Gas Lighters	विद्युत शॉकपासून वैयक्तिक सुरक्षितता सुनिश्चित करण्यासाठी इलेक्ट्रिक गॅस लाइटरची सामान्य, सुरक्षितता आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित केलेली आहे. General, safety and performance requirements of electric gas lighters to ensure personal safety against electric shock are prescribed.
17.	IS 11879 : 1986 	इलेक्ट्रिक स्टीम कुकर/ Electric steam cookers	इलेक्ट्रिक स्टीम कुकरच्या सामान्य, सुरक्षितता आणि कार्यप्रदर्शन आवश्यकता विहित केलेली आहे. General, safety and performance requirements of electric steam cookers are prescribed.
18.	IS 1293 : 2019 	प्लग आणि सॉकेट/ Plugs and socket	या मानकामध्ये प्लग आणि सॉकेटचे कार्यप्रदर्शन आवश्यकता, प्रकार आणि विविधता समाविष्ट आहेत जे घरगुती तत्सम उद्देशांसाठी आणि घरामध्ये किंवा घराबाहेर वापरले जातात. This standard incorporates performance requirements, types and varieties of plugs and sockets intended for household and similar purposes, either indoors or outdoors.
19.	IS 3854 : 1997 	स्विचेस / Switches	घरगुती आणि तत्सम स्थिर विद्युत प्रतिष्ठानांसाठी मॅन्युअली ऑपरेट केलेले सामान्य हेतूचे स्विच. Manually operated general purpose switches for household and similar fixed electrical installations.
20.	IS 694 : 2010 	इन्सुलेटेड केबल्स / Insulated Cables	सिंगल आणि मल्टीकोर केबल्स/कॉर्ड्सच्या सामान्य आवश्यकता कठोर तसेच लवचिक अॅनिल केलेले बेअर/टिन केलेले तांबे आणि अॅल्युमिनियम कंडक्टर, पॉलीक्लोराईड क्लोराईड (पीव्हीसी) सह इन्सुलेटेड आणि शीथ केलेले (असल्यास) केबल्ससह इलेक्ट्रिक पॉवर आणि लाइटिंगमध्ये वापरल्या जातात. General requirements of single and multicore cables/cords with rigid as well as flexible annealed bare/tinned copper and aluminium conductor, insulated and sheathed (if any) with polyvinyl chloride (PVC) used in electric power and lighting including cables.
21.	IS 1475 (Part 1) : 2001 	समाविष्ट पिण्याच्या पाण्याचे कूलर / Self contained drinking water coolers	हे मानक सामान्य बांधकाम आवश्यकता, शिफारस केलेले मानक आकार, चाचणी आणि रेटिंगच्या पद्धती आणि पिण्याच्या पाण्याच्या कूलरची स्थापना विहित करते. This standard prescribes the general constructional requirements, recommended standard sizes, methods of testing & rating, and installation of self contained drinking water coolers.
22.	IS 1169:1967 	इलेक्ट्रिक पेडेस्टल प्रकारचे पंखे आणि नियामक / Electric pedestal type fans and regulators	हे मानक एसी आणि डीसी कॅपेसिटर प्रकार आणि नॉन-कॅपेसिटर प्रकारचे पेडेस्टल फॅन्स, ऑसीलेटिंग किंवा नॉन-ओसीलेटिंग आणि त्यांच्याशी संबंधित नियामक समाविष्ट करते. This standard covers ac and dc capacitor type and non-capacitor type pedestal fans, oscillating or non-oscillating, and their associated regulators.
23.	IS 13779 : 2020 	एसी स्टॅटिक वॉटहवर मीटर वर्ग 1 आणि वर्ग 2 / AC Static Watthour Meters class 1 and 2	हे मानक सिंगल फेज आणि थ्री फेजसाठी 45Hz ते 55Hz या श्रेणीतील पर्यायी-वर्तमान विद्युत सक्रिय उर्जेच्या मापनासाठी अचूकता वर्ग 1 आणि वर्ग 2 चे स्थिर वॉटहवर मीटर निर्दिष्ट करते. This standard specifies static watt-hour meters of accuracy class 1 and 2, for the measurement of alternating-current electrical active energy of frequency in the range 45Hz to 55Hz for single phase and three phase.

24.	IS 13010 : 2002 	AC वॉटहवर मीटर, वर्ग 0.5, 1 आणि 2 / AC watt-hour meters, class 0.5, 1 and 2	हे मानक केवळ पर्यायी विद्युत् विद्युत् सक्रिय उर्जेच्या मोजमापासाठी, अचूकता वर्ग 0.5,1 आणि 2 च्या इंडक्शन प्रकार वॉटहवर मीटरवर लागू होते. This standard applies only to induction type watt-hour meters of accuracy Class 0.5,1 and 2, for the measurement of alternating current electrical active energy
25.	IS 14697 : 1999 	एसी स्टॅटिक ट्रांसफॉर्मर संचालित, वॉटहवर और वार - हवर मीटर, वर्ग 0.2 एस और 0.5 एस / AC static transformer operated, watt-hour and var - Hour meters, class 0.2 S and 0.5 S	यह मानक सटीकता वर्ग 0.2 एस, 0.5 एस और सटीकता वर्ग 0.2 एस, 0.5 एस और 1 एस के वार - हवर मीटर के स्थिर वाट हवर मीटर निर्दिष्ट करते. This standard specifies static watt-hour meters of accuracy class 0.2 S, 0.5 S and var-hour meters of accuracy class 0.2 S, 0.5 S and 1 S
30.	IS 2347 : 2017 	घरगुती प्रेशर कुकर/ Domestic Pressure Cooker	अॅल्युमिनियम, स्टेनलेस स्टील, हार्ड एनोडाइज्ड, इंडक्शन कंपॅटिबल, कंपोजिट बॉटम आणि 3 प्लाय प्रकारचे कुकर असलेले 24 लिटर पर्यंत नाममात्र क्षमतेचे घरगुती प्रेशर कुकर. Domestic pressure cookers of nominal capacity upto 24 litres covering aluminium, stainless steel, hard anodized, induction compatible, composite bottom and 3 ply type cookers.
31.	IS 1660 : 2009 	अॅल्युमिनियम कूकवेअर / Aluminium cookware	अॅल्युमिनियमची भांडी, जाड तळाची भांडी, कंपार्टमेंटल ट्रे आणि जेवणाचे डबे यासारख्या सामान्यतः वापरल्या जाणाऱ्या काही भांड्यांसाठी सामग्री आणि जाडीची गुणवत्ता. Quality of material and thickness for some of the more commonly used utensils like wrought aluminum utensils, thick bottom utensils, compartmental trays and lunch boxes.
32.	IS 14756 : 2022 	स्टेनलेस स्टील कूकवेअर / Stainless Steel cookware	स्टेनलेस स्टील स्वयंपाक, सर्व्हिंग, टेबल आणि स्टोरेज भांडी कव्हर करते. Covers Stainless steel Cooking, serving, table and storage utensils.
33.	IS 17526 : 2021 	स्टेनलेस स्टील व्हॅक्यूम फ्लास्क / Stainless Steel Vacuum Flask	घरगुती वापरल्या जाणाऱ्या 1.5 लिटर क्षमतेच्या उद्देशाने गरम आणि थंड द्रवांचे तापमान राखण्यासाठी व्हॅक्यूम इन्सुलेटेड स्टेनलेस स्टील फ्लास्क/बाटली . Domestic vacuum insulated stainless steel flask/bottle for storage and maintaining the temperature of hot and cold liquids used for drinking purpose of capacity upto 1.5 litres.
34.	IS 17569 : 2021 	केस्सरोल / Casserole	20 लिटर क्षमतेच्या गरम आणि थंड अन्नाचे तापमान साठवण्यासाठी आणि राखण्यासाठी इन्सुलेटेड कंटेनर. Insulated containers for storage and maintaining the temperature of hot and cold food of capacity upto 20 litres.
35.	IS 17790 : 2022 	इन्सुलेटेड फ्लास्क / Insulated flask	स्टेनलेस स्टील, तांबे, अॅल्युमिनिअमचे 1.5 लीटर क्षमतेचे इन्सुलेटेड फ्लास्क. Insulated flask of capacity upto 1.5 litres covering stainless steel, copper, aluminium types.
36.	IS 17803 : 2022 	पिण्यायोग्य पाण्याची बाटली (नॉन इन्सुलेटेड प्रकार) / Potable water bottle (non insulated type)	स्टेनलेस स्टील, तांबे, अॅल्युमिनिअमचे प्रकार कव्हर करणारी १.५ लिटर क्षमतेची पिण्यायोग्य पाण्याची बाटली./ Potable water bottle of capacity upto 1.5 litres covering stainless steel, copper, aluminium types.

37.	IS 4246 : 2002 	घरगुती एलपीजी स्टोव्ह / Domestic LPG Stoves	एलपीजी वापरण्याच्या उद्देशाने टफन ग्लास टॉपसह किंवा त्याशिवाय मेटॅलिक बॉडी असलेल्या घरगुती गॅस स्टोव्हसाठी स्विकृत बांधकाम, ऑपरेशन, सुरक्षा आवश्यकता आणि चाचण्या निर्दिष्ट करते. The standard specifies construction, operation, safety requirements and tests for domestic gas stoves with metallic bodies with or without toughened glass top intended for use with LPG.
38.	IS 302-2-6 : 2009 	इंडक्शन स्टोव्ह / Induction Stove	हे मानक इंडक्शन स्टोव्हसाठी सुरक्षा आवश्यकता विहित करते/ This standard prescribes the safety requirements for Induction Stoves
39.	IS 3196 (Part 1) : 2013 	एलपीजी गॅस सिलेंडर (लो कार्बन स्टील) / LPG Gas Cylinder (Low carbon Steel)	हे मानक 5 लिटरपेक्षा जास्त आणि 250 लिटरपर्यंतच्या नाममात्र क्षमतेच्या एलपीजीसह वापरण्यासाठी वेल्डेड लो कार्बन आणि उच्च तन्य शक्ती असलेल्या स्टील गॅस सिलेंडरसाठी आवश्यकतेचा समावेश करते. This standard covers the requirements for welded low carbon & high tensile strength steel gas cylinders for use with LPG of nominal capacity above 5 litres and upto 250 litres.
40.	IS 9798 : 2013 	एलपीजी नियामक / LPG regulator	हे मानक द्रवीभूत पेट्रोलियम गॅससह वापरण्यासाठी कमी दाब सिंगल किंवा दोन स्टेज रेग्युलेटरसाठी सामग्री, बांधकाम, कार्यप्रदर्शन आणि चाचणी आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies materials, construction, performance and testing requirements for low pressure single or two stage regulators for use with liquefied petroleum gas.
41.	IS 8737 : 1995 	एलपीजी वाल्व / LPG Valve	हे मानक 5 लिटरपेक्षा जास्त पाणी क्षमतेच्या लिक्विफाइड पेट्रोलियम गॅस (एलपीजी) गॅस सिलेंडरसाठी आवश्यक साहित्य, परिमाण आणि वाल्व फिटिंगच्या चाचणीच्या मूलभूत आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies the basic requirements of material, dimensions and testing of valve fittings for liquefied petroleum gas (LPG) gas cylinders of more than 5 litre water capacity.
42.	IS 10975 : 1984 	इलेक्ट्रिक गॅस लाइटर्स / Electric Gas Lighters	मानक 250 V ac सिंगल फेज 50 Hz पेक्षा जास्त नसलेल्या व्होल्टेजवर पुरवठ्यासाठी कनेक्शनसाठी डिझाइन केलेल्या इलेक्ट्रिक गॅस लाइटर्सच्या आवश्यकता आणि चाचणी पद्धतींचा समावेश करते. Standard covers the requirements and methods of test for electric gas lighters designed for connection to supply at voltage not exceeding 250 V ac single phase 50 Hz
43.	IS 11676 : 1995 	मायक्रोवेव्ह ओव्हन / Microwave ovens	सिंगल फेज, 50 Hz 250 V a.c. पेक्षा जास्त नसलेल्या व्होल्टेजवर पुरवठ्याशी जोडणीसाठी डिझाइन केलेले घरगुती आणि तत्सम उद्देशांसाठी मायक्रोवेव्ह ओव्हनचे कार्यप्रदर्शन मोजण्यासाठी सामान्य, सुरक्षितता, कार्यप्रदर्शन आवश्यकता आणि चाचणी पद्धतींचा मानकांमध्ये समावेश आहे. Standard covers general, safety, performance requirements and methods of test for measuring performance of microwave oven for household and similar purposes designed for connection to supplies at a voltage not exceeding 250 V a.c. single phase, 50 Hz.
44.	IS 2312 : 1967 	बाहेर हवा फेकणारा पंखा / Exhaust fan	या मानकात एसी सिंगल फेज किंवा थ्री फेज प्रोपेलर प्रकारचे व्हेंटिलेटिंग पंखे ज्यात एक्झॉस्ट फॅन्स, वॉल फॅन, विंडो फॅन, गॅबल एंड फॅन, पोर्ट होल फॅन, बल्क हेड फॅन, किचन फॅन आणि डार्क रूम फॅन्स यांचा समावेश आहे. Standard covers ac single phase or three phase propeller type ventilating fans including exhaust fans, wall fans, window fans, gable end fan, port hole fans, bulk head fans, kitchen fans and dark room fans.

भाग-VII/ Part-VII महिला आणि बाल विकासावरील मानके / Standards on Women and Child Development

1.	IS 828 (Part 1) : 1979 	क्रिकेट बॅट / cricket bat	या मानकामध्ये लेदर चेंडू क्रिकेटमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या क्रिकेट बॅटचे तपशील समाविष्ट आहेत. हे क्रिकेट बॅटसच्या भौतिक आणि आयामी आवश्यकता देते. बांधकाम आणि कारागिरी कलम बॅट निर्मितीच्या योग्य प्रक्रियेबद्दल तपशील देते. This standard covers the specification for cricket bat used in leather ball cricket. It gives material and dimensional requirements of cricket bats. The construction and workmanship clause gives the details about the right procedure of bat manufacturing.
2.	IS 417 (Part 1) : 2003 	फुटबॉल / Football	हे मानक विविध गुणवत्तेचे मापदंड निर्दिष्ट करते जसे की रीबाउंड, पाणी शोषण, चेंडूचा गोलाकारपणा, दाब कमी होणे इ. This standard specifies different quality parameters like rebound, water absorption, roundness of ball, loss of pressure etc.
3.	IS 417 (Part 2) : 1986 	वालीबॉल / Volleyball	हे मानक विविध गुणवत्तेचे मापदंड निर्दिष्ट करते जसे की रीबाउंड, चेंडूचा गोलाकारपणा, दाब कमी होणे इ. This standard specifies different quality parameters like rebound, roundness of ball, loss of pressure etc.
4.	IS 415 : 2002 	शटल कॉक / Shuttle Cock	बॅडमिंटन खेळण्यात शटलकॉक महत्त्वाची भूमिका बजावतो. हे मानक शटलकॉक सामग्री, परिमाणे, बांधकाम आणि उड्डाण वैशिष्ट्यांबद्दल तपशील देते. The shuttlecock plays an important role in playing badminton. This standard gives detail about shuttlecock material, dimensions, construction and flight characteristics.
5.	IS 417 Part 3 : 1986 	बास्केटबॉल / Basket Ball	हे मानक विविध गुणवत्तेचे मापदंड निर्दिष्ट करते जसे की रीबाउंड, पाणी शोषण, चेंडूचा गोलाकारपणा, दाब कमी होणे इ. This standard specifies different quality parameters like rebound, water absorption, roundness of ball, loss of pressure etc.
6.	IS 3800 : 1983 	फलंदाजी हातमोजे / Batting Gloves	या मानकात फलंदाजी हातमोजे उत्पादनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या सामग्रीचा आणि जाडी, श्वासोच्छ्वासाची क्षमता इत्यादी सामग्रीचा उल्लेख आहे. The standard mentions the material that shall be used for the manufacturing and material requirements like thickness, breathability etc.
7.	IS 3785 : 1983 	विकेट कीपिंग ग्लोव्हज / Wicket Keeping Gloves	या मानकात विकेट कीपिंग ग्लोव्हज उत्पादनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या सामग्रीचा आणि जाडी, श्वासोच्छ्वासाची क्षमता इत्यादी सामग्रीचा उल्लेख आहे. The standard mentions the material that shall be used for the manufacturing and material requirements like thickness, breathability etc.
8.	IS 3923 : 1983 	लेग गार्ड / Leg Guard	हे मानक लेग गार्डमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या सामग्रीचे तपशीलवार वर्णन देते. या मानकात लेग गार्ड उत्पादनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या सामग्रीचा आणि जाडी, श्वास घेण्याची क्षमता, घाम शोषण्याची क्षमता इत्यादी सामग्रीचा उल्लेख आहे. ते लेग गार्डच्या विविध आकारांसाठी कमाल वजन मर्यादा आणि परिमाण देखील निर्दिष्ट करते. This standard gives a detail description of material used in leg guard. The standard mentions the material that shall be used for the manufacturing and material requirements like thickness, breathability, sweat absorption capacity etc. It also specifies maximum weight limit and dimension for different sizes of leg guard.

9.	IS/ISO 80601-2-61) : 2017 	रक्तामधील ऑक्सिजनचे प्रमाण मोजण्याचे फोटोइलेक्ट्रिक साधन / Oximeter	पल्स ऑक्सिमिटर उपकरणामध्ये रूग्णांचे धमनी ऑक्सिजन हिमोग्लोबिन संपृक्तता आणि व्यावसायिक आरोग्य सेवा संस्थांमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या तसेच घरगुती आरोग्य सेवा वातावरणातील रूग्ण आणि आपत्कालीन वैद्यकीय सेवांचा समावेश होतो. The Pulse oximeter equipment includes the arterial oxygen haemoglobin saturation and pulse rate of patients used in professional healthcare institutions as well as patients in the home healthcare environment and the emergency medical services environment.
10.	IS 9281 Part 3 : 1981 	वजनाचा तोल / Weighing Balance	हे मानक इलेक्ट्रिकल लोड सेल आणि एकूण वजन प्रणालीच्या आवश्यकता समाविष्ट करते. This standard covers the requirements of electrical load cells and total weighing systems.
11.	IS 9875 : 2018 	ओष्ठशलाका / Lipstick	लिपस्टिकसाठी आवश्यक, नमुना घेण्याच्या पद्धती आणि चाचणी समाविष्ट आहेत. सॉफ्टनिंग पॉइंट, मायक्रोबायोलॉजिकल कंटेंट, रेन्सिडिटी, ब्रेकिंग लोड व्हॅल्यू इत्यादी विहित केलेली आहे. Requirements, methods of sampling and test for lipstick are covered. Limits of requirements such as Softening point, Microbiological content, Rancidity, Breaking load value etc. are prescribed.
12.	IS 14649 : 1999 	कुंकू / Sindhur	कुंकू तयार करण्यासाठी कच्च्या मालाचा वापर समाविष्ट आहे. आवश्यकतेच्या मर्यादा जसे की सूक्ष्मता, एकूण अस्थिर पदार्थ, pH इत्यादी विहित आहेत. Use of raw materials for the formulation of Sindoor is covered: Limits of requirements such as Fineness, Total Volatile matter, pH etc. are prescribed.
13.	IS 15154 : 2002 	काजळ / Kajal	काजळसाठी आवश्यकता, नमुना घेण्याच्या पद्धती आणि चाचणी समाविष्ट आहे. आवश्यकतांची मर्यादा जसे की वितळण्याचा बिंदू, पेरोक्साइड मूल्य, जड धातू इत्यादी विहित केलेली आहे. Requirements, methods of sampling and test for kajal are covered. Limits of requirements such as Melting point, peroxide value, Heavy metals etc. are prescribed.
14.	IS 4955 : 2020 	कपडे धुण्यासाठी स्वच्छ करण्यासाठी वापरण्यात येणारी पावडर / Detergent Powder	या मानकात घरांमध्ये वापरण्यात येणारी लॉट्री डिटर्जंट पावडरचा उल्लेख आहे. Covers Laundry detergent powders being used by households
15.	IS 9473 : 2002 	N95 मास्क/ N95 Mask	हे मानक कणांपासून श्वसन संरक्षणात्मक उपकरणे म्हणून अर्धा मुखवटा फिल्टर करण्यासाठी आवश्यकता आणि चाचण्यांची पद्धत विहित करते. This standard prescribes requirements and method of tests for filtering half masks as respiratory protective devices against particles
16.	IS 11536 : 2022 	लहान मुलांसाठी पूरक अन्न / Complementary Foods for Infants	हे मानक सहा महिने वयाच्या आणि दोन वर्षांच्या वयापर्यंतच्या बालकांच्या आहाराला पूरक ठरणान्या प्रक्रिया केलेल्या तृणधान्यांवर आधारित पूरक आहारासाठी आवश्यकता आणि चाचणी पद्धती मॉडते. This standard lays down the requirements and test methods for processed cereal based complementary foods intended to supplement the diet of infants after the age of six months and up to the age of two years.
17.	IS 1656 : 2022 	लहान मुलांसाठी दुधावर आधारित पूरक अन्न / Milk Based Complementary Foods for Infants	हे मानक सहा महिन्यांपासून ते चौवीस महिन्यांपर्यंतच्या बालकांच्या आहाराला पूरक ठरण्याच्या उद्देशाने दूध-धान्य-आधारित पूरक आहारासाठी आवश्यकता आणि चाचणी पद्धती मॉडते. This standard lays down the requirements and test methods for milk- cereal based complementary foods intended to complement the diet of infants after six months up to twenty four months of age.

18.	IS 14433 :2022 	अर्भक दुधाचे पर्याय / Infant Milk Substitute	हे मानक लहान मुलांच्या दुधाच्या पर्याया साठी प्रकार, आवश्यकता आणि चाचणी पद्धती देते. This standard lays down the types, requirements and test methods for infant milk substitutes.
19.	IS/ISO 15197 : 2013 	रक्तातील ग्लूकोज देखरेख प्रणाली / Blood Glucose Monitoring System	हे उत्पादन मधुमेह मेल्लिसच्या व्यवस्थापनासाठी सामान्य व्यक्तींच्या स्व-मापनासाठी आहे. This product is intended for self-measurement by lay persons for management of diabetes mellitus.
20.	IS 17583: 2021 	स्टॅडिओमीटर / Stadiometer	या मानकात स्टॅडिओमीटरसाठी रचना, साहित्य, मेट्रोलॉजिकल आणि मितीय आवश्यकता विहित केलेली आहे जे उभे स्थितीत 24 महिन्यांपेक्षा जास्त वयाच्या मानवांची उंची मोजण्यासाठी पोर्टेबल बोर्ड आहेत. Prescribes the construction, material, metrological and dimensional requirements for the Stadiometer which are Portable board for measuring height of human beings above the age of 24 months in standing position.
21.	IS 17582 : 2021 	इन्फॅंटोमीटर / Infantometer	या मानकात बाळाची लांबी मोजण्यासाठी पोर्टेबल बोर्ड असलेल्या इन्फॅंटोमीटरसाठी रचना, साहित्य, मितीय आणि मेट्रोलॉजिकल आवश्यकता विहित केलेली आहे/ Prescribes the construction, material, dimensional and metrological requirements for the infantometer which are portable board for measuring length of baby
22.	IS 80601 Part 2 Sec 56 :2017 	क्लिनिकल थर्मामीटर / Clinical Thermometers	क्लिनिकल थर्मामीटरचा उद्देश शरीराच्या तापमानात प्रवेश करणे आहे, जे रुग्णाच्या एकूण आरोग्यामध्ये प्रवेश करण्यासाठी एक महत्त्वपूर्ण चिन्ह आहे. The purpose of Clinical thermometer is to access the body temperature, which is a vital sign in accessing the overall health of the patient.
23.	IS 13450 (Part 2/Sec 19) : 2018 	अर्भक इनक्यूबेटर / Infant Incubators	हे मानक शिशु इनक्यूबेटरच्या मूलभूत सुरक्षिततेसाठी आणि आवश्यक कामगिरीसाठी आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies requirements for the basic safety and essential performance of infant incubators.
24.	IS 13450 (Part 2/Sec 21) : 2018 	अर्भक तेजस्वी वॉर्मर्स / Infant Radiant Warmers	हे मानक शिशु रेडियंट वॉर्मर्सच्या मूलभूत सुरक्षिततेसाठी आणि आवश्यक कार्यक्षमतेसाठी आवश्यकता निर्दिष्ट करते. This standard specifies requirements for the basic safety and essential performance of infant radiant warmers.
25.	IS 5404:2019 	सॅनिटरी नॅपकिन्स / Sanitary Napkins	सॅनिटरी नॅपकिन ही शोषक सामग्री आहे जी मासिक पाळीच्या दरम्यान सोडण्यात येणारे द्रव शोषण्यासाठी वापरली जाते. Sanitary napkin is an absorbent material used to absorb fluid discharged during menstruation

26.	IS 17509 : 2021	बेबी डायपर / Baby Diaper	<p>बेबी डायपर ही वैयक्तिक स्वच्छता उत्पादने आहेत जी बाळाला शौचालयाचा वापर न करता शौचास किंवा लघवी करण्यास परवानगी देतात.</p> <p>Baby diapers are personal hygiene products that allow the baby to defecate or urinate without the use of a toilet.</p>
			
27.	IS 14625 : 2015	प्लास्टिक फीडिंग बाटल्या / Plastic Feeding Bottles	<p>हे मानक अर्भक प्लास्टिक फीडिंग बाटल्या आणि रिसेप्टकल्ससाठी सॅम्पलिंग आणि चाचणीच्या आवश्यकता आणि पद्धती विहित करते.</p> <p>The standard prescribes the requirements and methods of sampling and test for infant plastic feeding bottles and receptacles.</p>
			
28.	IS 3565 : 2018	फीडिंग बाटल्यांसाठी चाचण्या / Tests for feeding bottles	<p>नैसर्गिक रबर आणि सिलिकॉन रबरपासून बनवलेल्या फीडिंग बाटलीसाठी पुन्हा वापरता येण्याजोग्या टीट्सची आवश्यकता मानकांमध्ये समाविष्ट आहे.</p> <p>The standard covers the requirements for reusable teats for feeding bottle made out of natural rubber and silicone rubber</p>
			
29.	IS 9873 (Part 1) : 2019	खेळण्यांची सुरक्षा / Safety of Toys	<p>14 वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या मुलांसाठी वापरल्या जाणाऱ्या सर्व खेळण्यांची आवश्यकता मानकांमध्ये समाविष्ट आहे. हे खेळण्यांच्या संरचनात्मक वैशिष्ट्यांसाठी स्वीकार्य निकष निर्दिष्ट करते, जसे की आकार, समोच्च, अंतर आणि खेळण्यांच्या विशिष्ट श्रेणींसाठी विशिष्ट गुणधर्मांसाठी स्वीकार्य निकष.</p> <p>The standard covers the requirement of all toys intended for use in play by children under 14 years of age. It specifies acceptable criteria for structural characteristics of toys, such as shape, size, contour, spacing and acceptable criteria for properties peculiar to certain categories of toy</p>
			

चिन्ह हे उत्पादनांची
गुणवत्ता आणि सुरक्षिततेचे
आश्वासन आहे

नेहमी चिन्हांकित उत्पादने
खरेदी करा

कमी दर्जाची उत्पादन आणि
बी आय एस या बनावटी मार्क / रजिस्टर
नसलेल्या वस्तूंची तक्रार करण्यासाठी

बी आई एस केअर ॲप

जनहितार्थासाठी
उपभोक्ता मामले विभाग

उपभोक्ता मामले, खाद्य एवं सार्वजनिक वितरण विभाग, भारत सरकार
कृषि भवन, नई दिल्ली - 110001 | www.consumeraffairs.nic.in

@consaff
@jagograhakjago

राष्ट्रीय उपभोक्ता हेल्पलाइन
14404 वा 1800-11-4000
(दैन 24x7)

www.consumerhelpline.gov.in

IS मार्क गुणवत्तेचे प्रतीक

विन्ह इलेक्ट्रॉनिक आणि
माहिती तंत्रज्ञान उत्पादनांच्या
सुरक्षिततेची खात्री देते

इलेक्ट्रॉनिक किंवा आय टी उत्पादावर
नेहमी विन्ह तपासा

मोबाईल ॲप आणि
तक्रार पोर्टलद्वारे तक्रार नोंदवा

जनहितार्थासाठी
उपभोक्ता मामले विभाग
उपभोक्ता मामले, खाद्य एवं कर्षण विभाग, भारत सरकार
कृषि भवन, नई दिल्ली - 110001 | www.consumeraffairs.nic.in

@consaff
@jagograhakjago

राष्ट्रीय उपभोक्ता हेल्पलाइन
14404 या 1800-11-4000
(दोह प्री)

www.consumerhelpline.gov.in

 मार्क गुणवत्तेचे प्रतीक

सोन्याच्या दागिन्यांवर हॉलमार्क नक्की तपासा

Hallmark makes it Gold

बी आय एस लोगो

२२ कॅरेट सोन्यासाठी
सोन्याची शुद्धता आणि फाइननेस

सहा अंकी अल्फान्युमेरिक
कोड जो प्रत्येक ज्वेलरीसाठी
एकमेव असेल

मोबाईल ॲप आणि तक्रार पोर्टलद्वारे तक्रार नोंदवा

जनहितार्थासाठी
उपभोक्ता मामले विभाग

उपभोक्ता मामले, खाद्य एवं सार्वजनिक विभाग, भारत सरकार
कृषि भवन, नई दिल्ली - 110001 | www.consumeraffairs.nic.in

@consaff
@jagograhakjago

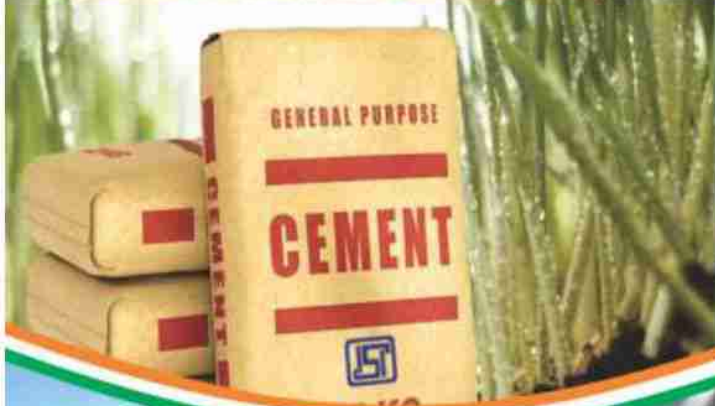
राष्ट्रीय उपभोक्ता हेल्पलाइन
14404 या 1800-11-4000
(दोह श्रेणी)

www.consumerhelpline.gov.in

मार्क गुणवत्तेचे प्रतीक

भारतीय मानक ब्यूरो
नागपूर शाखा कार्यालय

विश्वासाचे चिन्ह / Marks of Trust

अधिक माहितीसाठी भेट द्या
www.bis.gov.in, www.manakonline.in